

**ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ
ФІРМА «АСТАРТА-КИЇВ»**

**Консолідована фінансова звітність
за рік, що закінчився 31 грудня 2022
*Разом зі звітом незалежного аудитора***

ЗМІСТ

ЗВІТ НЕЗАЛЕЖНИХ АУДИТОРІВ

КОНСОЛІДОВАНИЙ ЗВІТ ПРО ФІНАНСОВИЙ СТАН	3
КОНСОЛІДОВАНИЙ ЗВІТ ПРО ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ	4
КОНСОЛІДОВАНИЙ ЗВІТ ПРО СУКУПНИЙ ДОХІД	5
КОНСОЛІДОВАНИЙ ЗВІТ ПРО РУХ ГРОШОВИХ КОШТІВ	6
КОНСОЛІДОВАНИЙ ЗВІТ ПРО ЗМІНИ У ВЛАСНОМУ КАПІТАЛІ	7
ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ	8

Звіт незалежного аудитора

Учасникам Товариства з обмеженою відповідальністю фірми «Астарта-Київ»

Звіт про аудит консолідованої фінансової звітності

Наша думка

На нашу думку, консолідована фінансова звітність відображає достовірно, в усіх суттєвих аспектах, консолідований фінансовий стан Товариства з обмеженою відповідальністю фірми «Астарта-Київ» (далі – Компанія) та його дочірніх підприємств (далі – Група) станом на 31 грудня 2022 року та консолідовані фінансові результати та консолідований рух грошових коштів Групи за рік, що закінчився на вказану дату, відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ) і відповідає, в усіх суттєвих аспектах, вимогам Закону України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні” щодо складання фінансової звітності.

Наша думка відповідає нашому додатковому звіту для Аудиторського комітету від 15 червня 2023 року.

Предмет аудиту

Консолідована фінансова звітність Групи включає:

- консолідований звіт про фінансовий стан станом на 31 грудня 2022 року;
- консолідований звіт про фінансові результати за рік, що закінчився на вказану дату;
- консолідований звіт про сукупний дохід за рік, що закінчився на вказану дату;
- консолідований звіт про рух грошових коштів за рік, що закінчився на вказану дату;
- консолідований звіт про зміни у власному капіталі за рік, що закінчився на вказану дату; та
- примітки до консолідованої фінансової звітності, які включають опис основних принципів облікової політики та іншу пояснювальну інформацію.

Основа для думки

Ми провели аудит відповідно до Міжнародних стандартів аудиту (МСА). Наша відповідальність відповідно до цих стандартів описана далі у розділі “Відповідальність аудитора за аудит консолідованої фінансової звітності” нашого звіту.

Ми вважаємо, що отримані нами аудиторські докази є достатніми і прийнятними для використання їх як основи для нашої думки.

Незалежність

Ми є незалежними по відношенню до Групи відповідно до Міжнародного кодексу етики професійних бухгалтерів (включаючи Міжнародні стандарти незалежності) Ради з Міжнародних стандартів етики для бухгалтерів (Кодекс РМСЕБ) та етичних вимог Закону України “Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність”, які стосуються нашого аудиту консолідованої фінансової звітності в Україні. Ми виконали наші інші етичні обов'язки відповідно до цих вимог і Кодексу РМСЕБ.

Відповідно до всієї наявної у нас інформації, ми заявляємо, що послуги, які ми надавали Групі, відповідають застосовному законодавству і нормативно-правовим актам України, і що ми не надавали неаудиторських послуг, які заборонені частиною 4 статті 6 Закону України “Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність”.

Послуги, крім послуг з обов'язкового аудиту, які ми надали Групі протягом періоду з дати початку фінансового періоду до дати закінчення фінансового періоду, складаються з послуг з аудиту консолідованої фінансової звітності материнської компанії Групи.

Суттєва невизначеність, пов'язана з подальшою безперервною діяльністю

Ми звертаємо увагу на Примітку 2 (b) у консолідованій фінансовій звітності, в якій описано, що з 24 лютого 2022 року на діяльність Групи суттєво впливають військові дії, що тривають в Україні, і масштаби подальшого розвитку подій або терміни припинення цих дій є невизначеними. Як зазначено у Примітці 2 (b), ці події та умови разом з іншими питаннями, описаними у Примітці 2 (b), свідчать про існування суттєвої невизначеності, яка може викликати значні сумніви у спроможності Групи продовжувати подальшу безперервну діяльність. Наша думка не є модифікованою щодо цього питання.

Пояснювальний параграф – звітування у форматі iXBRL

Згідно із Законом України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні" консолідована фінансова звітність Групи за МСФЗ має складатися в єдиному електронному форматі (iXBRL). Як описано в Примітці 2 (a) у консолідованій фінансовій звітності, на дату затвердження консолідованої фінансової звітності управлінський персонал Групи ще не склав консолідовану фінансову звітність у форматі iXBRL через обставини, описані в Примітці 2 (a), і планує скласти та подати консолідовану фінансову звітність у форматі iXBRL тоді, коли це стане можливим. Наша думка не є модифікованою щодо цього питання.

Ключові питання аудиту

Ключові питання аудиту – це питання, які, на нашу професійну думку, мали найбільше значення для нашого аудиту консолідованої фінансової звітності за поточний період. Ці питання були розглянуті у контексті нашого аудиту консолідованої фінансової звітності в цілому та при формуванні нашої думки про цю звітність, і ми не висловлюємо окремої думки з цих питань. Крім питання, описаного у розділі "Суттєва невизначеність, пов'язана з подальшою безперервною діяльністю", ми визначили питання, які описані нижче, ключовими питаннями аудиту, про які слід повідомити у нашому звіті.

Ключове питання аудиту

Оцінка справедливої вартості основних засобів Групи, облікованих за моделлю переоціненої вартості, та оцінка зменшення корисності активів у формі права користування та основних засобів Групи, облікованих за моделлю первісної вартості

Відповідні розкриття інформації наведені у Примітках 2, 3, 5 і 6 у консолідованій фінансовій звітності.

Після первісного визнання Група оцінює будівлі, машини та обладнання за моделлю переоціненої вартості відповідно до МСБО 16 «Основні засоби». Як зазначено у Примітці 5 у консолідованій фінансовій звітності, сума будівель становить 4 223 мільйона гривень і сума машин та обладнання становить 2 948 мільйонів гривень станом на 31 грудня 2022 року.

Решта класів основних засобів балансовою вартістю 435 мільйонів гривень та активи у формі права користування балансовою вартістю 3 799 мільйонів гривень станом на 31 грудня 2022 року

Які аудиторські процедури були виконані стосовно ключового питання аудиту

Наші аудиторські процедури включали наступне:

- Ми залучили наших внутрішніх експертів з оцінки, які надали нам сприяння в оцінці методології, застосованої управлінським персоналом, використаних ставок дисконтування та їх відповідності загальноприйнятим стандартам оцінки та галузевій практиці.

- Ми оцінили компетентність, кваліфікацію та об'єктивність експерта з оцінки, залученого управлінським персоналом.

- Ми перевірили вхідні дані, використані у розрахунках за ринковим підходом і методом амортизованої вартості заміщення для класів будівель, машин та обладнання, облікованих за справедливою вартістю.

обліковуюються за собівартістю за вирахуванням накопиченого зносу та накопичених збитків від зменшення корисності, якщо такі є, визначеним відповідно до МСБО 36 «Зменшення корисності активів». Управлінський персонал виявив ознаки зменшення корисності станом на 31 грудня 2022 року і, таким чином, виконав тест цих активів на предмет зменшення корисності.

Управлінський персонал залучив зовнішнього незалежного оцінювача для надання допомоги у визначенні справедливої вартості будівель, машин та обладнання, а також для сприяння у проведенні тесту на зменшення корисності на рівні одиниці, що генерує грошові потоки (ОГПП), для сукупності основних засобів і активів у формі права користування станом на 31 грудня 2022 року.

Справедливу вартість будівель, машин та обладнання було визначено відповідно до МСФЗ 13 «Оцінка справедливої вартості» із використанням ринкового підходу та методу амортизованої вартості заміщення з урахуванням витрат на відтворення чи заміну активів і порівнянням результату з відповідними сумами відшкодування.

Група оцінила суму відшкодування основних засобів та активів у формі права користування на рівні ОГПП із застосуванням підходу вартості при використанні на основі методу очікуваних дисконтованих грошових потоків. Грошові потоки, використані в оцінці, були основані на ухвалених на майбутнє бюджетах, результатах минулих періодів та екстрапольованих прогнозах із використанням різних цінових індексів, застосованих до відповідних вхідних даних.

Як описано у Примітках 1 та 2(б) у консолідованій фінансовій звітності, на зазначену вище оцінку та тест зменшення корисності впливають поточні умови, в яких працює Група.

Визначення справедливої вартості та проведення тесту зменшення корисності потребують застосування суттєвих суджень, що вимагає використання неспостережних вхідних даних. Враховуючи застосовані суттєві облікові судження, чутливість оцінки цих активів до змін у основних припущеннях і складність моделей, ми вважали це питання ключовим питанням аудиту для нашого аудиту консолідованої фінансової звітності.

Оцінка біологічних активів

Відповідні розкриття інформації наведені у Примітках 2, 3 та 7 у консолідованій фінансовій звітності.

Група оцінює біологічні активи (рослинні культури та худобу) за справедливою вартістю за вирахуванням витрат на продаж у відповідності до МСБО 41 «Сільське господарство» та МСФЗ 13 «Оцінка

- Ми оцінили обґрунтованість суджень управлінського персоналу, використаних для визначення ОГПП.

- Ми оцінили застосовані основні припущення, до зміни яких результати оцінки справедливої вартості та тесту зменшення корисності є найбільш чутливими з урахуванням поточних умов, в яких працює Група. Ми порівняли ці припущення з історичними результатами діяльності Групи, внутрішніми бюджетами та загальним галузевими прогнозами з метою оцінки обґрунтованості цих припущень.

- Ми оцінили здатність управлінського персоналу коректно оцінити прогнози грошових потоків шляхом порівняння фактичних результатів з історичними прогнозами управлінського персоналу.

- Ми перевірили математичну коректність і безпомилковість розрахунків, виконаних Групою.

- Ми оцінили достатність і математичну коректність аналізу чутливості, виконаного управлінським персоналом, у частині визначення справедливої вартості та тесту зменшення корисності.

- Ми перевірили достатність здійснених управлінським персоналом розкриттів інформації у відповідних примітках у консолідованій фінансовій звітності.

Наші аудиторські процедури включали наступне:

- Ми оцінили належний характер облікової політики, застосованої управлінським персоналом для оцінки біологічних активів.

справедливої вартості». Як зазначено у Примітці 7 у консолідованій фінансовій звітності, поточні біологічні активи складаються з озимих культур у сумі 768 мільйонів гривень та ярих культур сезону 2021/22 років, ще не зібраних станом на 31 грудня 2022 року, у сумі 516 мільйонів гривень. Довгострокові біологічні активи, які складаються переважно з худоби, становлять 1 167 мільйонів гривень.

Група оцінює справедливу вартість за вирахуванням витрат на продаж її біологічних активів на основі методу дисконтованих грошових потоків. Ця оцінка є значимою для нашого аудиту, оскільки процес оцінки є комплексним та передбачає застосування суджень.

Основні припущення, застосовані при прогнозуванні майбутніх грошових потоків, є такими:

- врожайності рослинних культур;
- надолі молока;
- ціни реалізації сільськогосподарської продукції;
- витрати на вирощування врожаю;
- індекси споживчих цін;
- ставки дисконтування.

З огляду на відсутність активного ринку, оцінка основана на неспостережних даних, отриманих від внутрішніх експертів Групи у сфері сільського господарства, збуту та фінансового звітування, які накопичують цю інформацію на основі результатів діяльності минулих років та з відкритих джерел, отже, по суті, є чутливою до ризику суттєвого викривлення.

Як описано у Примітках 1 та 2(b) у консолідованій фінансовій звітності, на оцінку біологічних активів впливають поточні умови, в яких працює Група.

Таким чином, ми вважаємо оцінку біологічних активів ключовим питанням аудиту для нашого аудиту консолідованої фінансової звітності.

- Ми оцінили належний характер методології, застосованої управлінським персоналом для оцінки біологічних активів.

- Ми перевірили відповідність застосованих методів оцінки МСБО 41, МСФЗ 13 і міжнародним стандартам оцінки та галузевій практиці.

- Ми оцінили обґрунтованість окремих основних припущень, застосованих управлінським персоналом, шляхом критичного аналізу цих припущень на основі історичних даних (врожаїв) і, у відповідних випадках, зовнішніх параметрів (цін) та ринкових даних з урахуванням поточних умов, в яких працює Група. Ми також порівняли ці основні припущення з припущеннями, які були використані в ухваленому бюджеті на наступний рік, та історичними результатами діяльності, коли це було доцільно, та оцінили причини наявних змін.

- Ми залучили наших внутрішніх експертів з оцінки та оцінили обґрунтованість і коректність ставок дисконтування, використаних управлінським персоналом у ході оцінки.

- Ми оцінили компетентність, фаховість і досвід управлінського персоналу для побудови оціночної моделі.

- Ми перевірили математичну коректність оціночної моделі.

- Ми оцінили достатність і математичну коректність аналізу чутливості, виконаного управлінським персоналом у частині оцінки біологічних активів.

- Ми перевірили достатність здійснених управлінським персоналом розкриттів інформації у відповідних примітках у консолідованій фінансовій звітності.

Інша інформація, включаючи звіт про управління

Управлінський персонал несе відповідальність за іншу інформацію. Інша інформація включає консолідований звіт про управління (але не включає консолідовану фінансову звітність та наш звіт аудитора щодо цієї фінансової звітності), який ми отримали до дати випуску цього звіту аудитора. Наша думка щодо консолідованої фінансової звітності не поширюється на іншу інформацію, включаючи консолідований звіт про управління.

У зв'язку з проведенням нами аудиту консолідованої фінансової звітності наш обов'язок полягає в ознайомленні із іншою інформацією та у розгляді питання про те, чи наявні суттєві невідповідності між іншою інформацією та консолідованою фінансовою звітністю або нашими знаннями, одержаними в ході аудиту, та чи не містить інша інформація інших можливих суттєвих викривлень.

На нашу думку, за результатами проведеної нами роботи у ході аудиту фінансова інформація, наведена в консолідованому звіті про управління за фінансовий рік, за який підготовлена консолідована фінансова звітність, відповідає консолідованій фінансовій звітності.

Крім того, виходячи з нашого знання та розуміння суб'єкта господарювання та його середовища, отриманих у ході аудиту, ми зобов'язані повідомляти про факт виявлення суттєвих викривлень у консолідованому звіті про управління та іншій інформації, які ми отримали до дати цього аудиторського звіту. Ми не маємо що повідомити у цьому зв'язку.

Відповідальність управлінського персоналу та Аудиторського комітету за консолідовану фінансову звітність

Управлінський персонал несе відповідальність за складання і достовірне подання консолідованої фінансової звітності відповідно до МСФЗ та вимог Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» щодо фінансової звітності, а також за такий внутрішній контроль, який управлінський персонал визначає потрібним для того, щоб забезпечити складання консолідованої фінансової звітності, що не містить суттєвих викривлень внаслідок шахрайства або помилки.

При складанні консолідованої фінансової звітності управлінський персонал несе відповідальність за оцінку здатності Групи продовжувати безперервну діяльність, за розкриття у відповідних випадках відомостей, що стосуються безперервної діяльності, та за складання звітності на основі припущення про подальшу безперервну діяльність, крім випадків, коли управлінський персонал має намір ліквідувати Групу або припинити її діяльність, або коли в нього відсутня жодна реальна альтернатива, крім ліквідації або припинення діяльності.

Аудиторський комітет несе відповідальність за нагляд за процесом підготовки фінансової звітності Групи.

Відповідальність аудитора за аудит консолідованої фінансової звітності

Наша мета полягає в отриманні обґрунтованої впевненості у тому, що консолідована фінансова звітність у цілому не містить суттєвих викривлень внаслідок шахрайства або помилки, та у випуску аудиторського звіту, що містить нашу думку. Обґрунтована впевненість є високим рівнем впевненості, але не є гарантією того, що аудит, проведений відповідно до МСА, завжди виявляє суттєві викривлення за їх наявності. Викривлення можуть виникати внаслідок шахрайства або помилки і вважаються суттєвими, якщо можна обґрунтовано очікувати, що окремо чи в сукупності вони вплинуть на економічні рішення користувачів, які приймаються на основі цієї консолідованої фінансової звітності.

У ході аудиту, що проводиться відповідно до МСА, ми застосовуємо професійне судження та зберігаємо професійний скептицизм протягом всього аудиту. Крім того, ми виконуємо наступне:

- виявляємо та оцінюємо ризики суттєвого викривлення консолідованої фінансової звітності внаслідок шахрайства або помилки; розробляємо та виконуємо аудиторські процедури у відповідь на ці ризики; отримуємо аудиторські докази, які є належними та достатніми і надають підстави для висловлення нашої думки. Ризик невиявлення суттєвого викривлення в результаті шахрайства є вищим, ніж ризик невиявлення суттєвого викривлення в результаті помилки, оскільки шахрайські дії можуть включати змову, підробку, навмисний пропуск, викривлене подання інформації та дії в обхід системи внутрішнього контролю;
- отримуємо розуміння системи внутрішнього контролю, що стосується аудиту, з метою розробки аудиторських процедур, які відповідають обставинам, а не з метою висловлення думки щодо ефективності внутрішнього контролю Групи;
- оцінюємо належний характер застосованої облікової політики та обґрунтованість бухгалтерських оцінок і відповідного розкриття інформації, підготовленої управлінським персоналом;
- робимо висновок про правомірність застосування управлінським персоналом припущення про безперервність діяльності та на основі отриманих аудиторських доказів – висновок про наявність суттєвої невизначеності у зв'язку з подіями або умовами, які можуть викликати значні сумніви у спроможності Групи продовжувати свою діяльність на безперервній основі. Якщо ми дійшли висновку про наявність суттєвої невизначеності, ми повинні привернути увагу у нашому аудиторському звіті до відповідного розкриття інформації у консолідованій фінансовій звітності або, якщо таке розкриття є неналежним, модифікувати нашу думку. Наші висновки ґрунтуються на аудиторських доказах,

отриманих до дати нашого звіту аудитора. Проте майбутні події або умови можуть призвести до того, що Група втратить здатність продовжувати свою діяльність на безперервній основі;

- проводимо оцінку подання консолідованої фінансової звітності в цілому, її структури та змісту, включаючи розкриття інформації, а також того, чи розкриває консолідована фінансова звітність операції та події, покладені в її основу, так, щоб було забезпечено їхнє достовірне подання.
- отримуємо достатні прийнятні аудиторські докази щодо фінансової інформації суб'єктів господарювання або напрямків господарської діяльності у складі Групи для висловлення думки про консолідовану фінансову звітність. Ми відповідаємо за спрямування, нагляд та проведення аудиту Групи. Ми одноосібно відповідаємо за нашу аудиторську думку.

Ми здійснюємо інформаційну взаємодію з Аудиторським комітетом повідомляючи їм, серед іншого, про запланований обсяг та строки аудиту, а також про суттєві зауваження за результатами аудиту, у тому числі про значні недоліки системи внутрішнього контролю, які ми виявляємо у ході аудиту.

Крім того, ми надаємо Аудиторському комітету заяву про те, що ми дотримались усіх відповідних етичних вимог до незалежності, та поінформували цих осіб про всі взаємовідносини та інші питання, які можна обґрунтовано вважати такими, що мають вплив на незалежність аудитора, і, якщо потрібно, – про заходи, вжиті для усунення загроз, або застосовані застережні заходи.

Із тих питань, про які ми повідомили Аудиторський комітет ми визначаємо питання, які були найбільш значущими для аудиту консолідованої фінансової звітності за поточний період і, відповідно, є ключовими питаннями аудиту. Ми описуємо ці питання у нашому аудиторському звіті, крім випадків, коли оприлюднення інформації про ці питання заборонене законом чи нормативними актами, або коли у надзвичайно рідкісних випадках ми доходимо висновку про те, що інформація про будь-яке питання не повинна бути повідомлена у нашому звіті, оскільки можливо обґрунтовано передбачити, що негативні наслідки повідомлення такої інформації перевищать суспільно значиму користь від її повідомлення.

Звіт щодо вимог інших законодавчих і нормативних актів

Призначення аудитора

Ми вперше були призначені аудиторами Групи для обов'язкового аудиту рішенням учасників 15 серпня 2019 року. Наше призначення поновлювалося щороку рішенням учасників протягом загального періоду безперервного призначення аудиторами, який складає 4 роки. Ключовий партнер з аудиту, відповідальний за завдання з аудиту, за результатами якого випущено цей звіт незалежного аудитора, - Волкова Олена Анатоліївна.

ТОВ АФ "ПрайсвогтерхаусКуперс (Аудит)"
Ідентифікаційний код 21603903
Номер реєстрації у Реєстрі аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності 0152

Волкова Олена Анатоліївна
Номер реєстрації у Реєстрі аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності 101813

ТОВ АФ "ПрайсвогтерхаусКуперс (Аудит)"

м. Київ, Україна

15 червня 2023 року

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ ФІРМА «АСТАРТА-КИЇВ»

► КОНСОЛІДОВАНИЙ ЗВІТ ПРО ФІНАНСОВИЙ СТАН

СТАНОМ НА 31 ГРУДНЯ 2022 РОКУ

(суми наведені в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

(в тисячах гривень)	Примітки	31 грудня 2022	31 грудня 2021
АКТИВИ			
Необоротні активи			
Основні засоби	5	7 605 525	6 149 558
Активи у формі права користування	6	3 799 228	3 619 723
Нематеріальні активи		13 551	21 613
Біологічні активи	7	1 167 018	856 658
Довгострокова дебіторська заборгованість і передплати		8 124	22 856
Відстрочені податкові активи	21	10 807	6 892
Всього необоротних активів		12 604 253	10 677 300
Оборотні активи			
Товарно-матеріальні запаси	8	9 252 233	7 020 675
Біологічні активи	7	1 284 184	1 281 360
Торгова дебіторська заборгованість	9	1 167 656	661 814
Інша дебіторська заборгованість та передплати	9	2 112 658	1 245 961
Поточний податок на прибуток		1 867	3 814
Короткострокові грошові депозити		3 518	6 878
Гроші та їх еквіваленти	10	383 721	233 610
Необоротні активи, утримувані для продажу		617	-
Всього оборотних активів		14 206 454	10 454 112
Всього активів		26 810 707	21 131 412
ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ І ЗОБОВ'ЯЗАННЯ			
Власний капітал			
Статутний капітал		258 310	258 310
Нерозподілений прибуток		15 300 214	13 065 079
Резерв переоцінки основних засобів		2 811 067	1 521 501
Всього власного капіталу		18 369 591	14 844 890
Довгострокові зобов'язання			
Чисті активи, що належать неконтролюючим учасникам		18 230	12 852
Кредити та позики	12	647 742	644 890
Інші довгострокові зобов'язання		1 646	5 855
Зобов'язання з оренди	13	3 110 170	2 850 501
Відстрочені податкові зобов'язання	21	294 799	125 606
Всього довгострокових зобов'язань		4 072 587	3 639 704
Поточні зобов'язання			
Кредити та позики	12	1 623 919	245 499
Поточна частина довгострокових кредитів і позик	12	303 316	204 216
Торгова кредиторська заборгованість		346 992	234 475
Поточна частина зобов'язання з оренди	13	1 141 038	1 022 921
Поточний податок на прибуток		171 223	78 657
Інші зобов'язання та кредиторська заборгованість	14	782 041	861 050
Всього поточних зобов'язань		4 368 529	2 646 818
Всього власного капіталу та зобов'язань		26 810 707	21 131 412

Затверджено до випуску та підписано 15 червня 2023 року.

Іванчик Віктор Петрович
Генеральний Директор

Пудайло Олена Володимирівна
Головний бухгалтер

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ ФІРМА «АСТАРТА-КИЇВ»

► КОНСОЛІДОВАНИЙ ЗВІТ ПРО ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2022 РОКУ

(суми наведені в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

(в тисячах гривень)	Примітки	2022	2021
Доходи від реалізації	15	17 149 837	15 565 675
Собівартість реалізації	16	(13 195 298)	(13 151 589)
Зміни справедливої вартості біологічних активів та сільськогосподарської продукції		2 604 164	4 655 507
Валовий прибуток		6 558 703	7 069 593
Інші операційні доходи		15 434	39 096
Загальні та адміністративні витрати	17	(768 535)	(918 170)
Витрати на реалізацію та збут	18	(1 853 431)	(1 016 877)
Інші операційні витрати	19	(294 423)	(317 211)
Прибуток від операційної діяльності		3 657 748	4 856 431
Процентні витрати за орендними зобов'язаннями	20	(726 701)	(671 724)
Інші фінансові витрати	20	(279 554)	(138 846)
Прибуток/(збиток) від курсових різниць		(370 893)	51 386
Фінансові доходи	20	65 512	12 131
Інші витрати		(15 134)	-
Інші доходи		1 831	78 346
Прибуток/(збиток) до оподаткування		2 332 809	4 187 724
Витрати з податку на прибуток	21	(350 347)	(199 189)
Чистий прибуток/(збиток)		1 982 462	3 988 535

► **КОНСОЛІДОВАНИЙ ЗВІТ ПРО СУКУПНИЙ ДОХІД**
ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2022 РОКУ
(суми наведені в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

<i>(в тисячах гривень)</i>	2022	2021
Прибуток/(збиток) за період	1 982 462	3 988 535
Інший сукупний дохід		
<i>Статті, що не будуть рекласифіковані у прибуток чи збиток:</i>		
Переоцінка основних засобів	1 745 108	-
Частка неконтрольованих учасників ТОВ у надлишку переоцінки	(2 025)	164
Вплив податку на прибуток	(200 844)	(25)
Всього інший сукупний (збиток)/дохід	1 542 239	139
Всього сукупних доходів/(збитків) за рік	3 524 701	3 988 674

► КОНСОЛІДОВАНИЙ ЗВІТ ПРО РУХ ГРОШОВИХ КОШТІВ

ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2022 РОКУ

(суми наведені в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

(в тисячах гривень)	2022	2021
Операційна діяльність		
Прибуток/(збиток) до оподаткування	2 332 809	4 187 724
▪ <i>Коригування на:</i>		
Знос та амортизацію	1 566 284	1 659 822
Резерв під торгіву та іншу дебіторську заборгованість	36 340	10 567
Збиток від вибуття основних засобів	24 079	43 018
Списання ПДВ	18 857	40 647
Процентні доходи	(62 494)	(9 490)
Інші фінансові доходи	(3 018)	(2 641)
Процентні витрати	253 509	95 481
Інші фінансові витрати	22 593	54 959
Процентні витрати за орендними зобов'язаннями	726 701	671 724
Зміни справедливої вартості біологічних активів та сільськогосподарської продукції	(2 604 164)	(4 655 507)
Вибуття переоцінки в сільськогосподарській продукції у складі собівартості	2 504 786	2 785 993
Відшкодування раніше списаних активів	(39 406)	(73 859)
Чистий прибуток, що належить неконтролюючим учасникам дочірніх підприємств з обмеженою відповідальністю	3 452	(11 594)
Прибуток/(збиток) від курсових різниць, що стосується кредитів і позик, депозитів	370 893	(51 386)
▪ <i>Коригування оборотного капіталу:</i>		
Зменшення/(збільшення) запасів	(2 775 264)	(2 130 345)
Зменшення/(збільшення) торгової та іншої дебіторської заборгованості	(1 394 612)	(570 088)
Зменшення в біологічних активах у результаті інших змін	329 901	225 088
(Зменшення)/збільшення торгової та іншої кредиторської заборгованості	(12 377)	(438 259)
Податок на прибуток сплачений	(290 088)	(191 764)
Рух грошових коштів від операційної діяльності:	1 008 781	1 640 090
Придбання основних засобів, нематеріальних активів та інших необоротних активів	(611 114)	(413 805)
Надходження від вибуття основних засобів	18 456	30 813
Надходження від вибуття дочірніх підприємств	-	250 450
Проценти отримані	62 494	9 490
Розміщення грошових депозитів	(3 518)	(5 623)
Вилучення грошових депозитів	6 878	3 707
Рух грошових коштів від інвестиційної діяльності:	(526 804)	(124 968)
Надходження за кредитами і позиками	4 024 251	6 197 010
Погашення кредитів і позик	(3 017 859)	(6 928 985)
Сплата зобов'язань з оренди	(387 449)	(427 153)
Сплата процентів за зобов'язаннями з оренди	(726 701)	(671 724)
Проценти сплачені	(224 108)	(116 203)
Рух грошових коштів від фінансової діяльності:	(331 866)	(1 947 055)
Чистий рух грошових коштів за звітний період	150 111	(431 933)
Грошові кошти та їхні еквіваленти на 01 січня	233 610	665 543
Грошові кошти та їхні еквіваленти на 31 грудня	383 721	233 610

► **КОНСОЛІДОВАНИЙ ЗВІТ ПРО ЗМІНИ У ВЛАСНОМУ КАПІТАЛІ**
ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2022 РОКУ
(суми наведені в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

	Статутний капітал	Нерозподілений прибуток	Резерв переоцінки основних засобів	Всього власного капіталу
Залишок на 01 січня 2021 року	258 310	8 671 842	1 926 064	10 856 216
Чистий прибуток (збиток) за 2021 рік	-	3 988 535	-	3 988 535
Частка неконтрольованих учасників ТОВ у надлишку переоцінки, за вирахуванням податків	-	-	139	139
Разом інший сукупний дохід за вирахуванням податків	-	-	139	139
Разом сукупний дохід/(збиток)	-	3 988 535	139	3 988 674
Рекласифікація резерву переоцінки основних засобів за вирахуванням податку на прибуток	-	404 702	(404 702)	-
Залишок на 31 грудня 2021 року	258 310	13 065 079	1 521 501	14 844 890
Чистий прибуток (збиток) за 2021 рік	-	1 982 462	-	1 982 462
Резерв переоцінки, за вирахуванням податків	-	-	1 544 165	1 544 165
Частка неконтрольованих учасників ТОВ у надлишку переоцінки, за вирахуванням податків	-	-	(1 926)	(1 926)
Разом інший сукупний дохід за вирахуванням податків	-	-	1 542 239	1 542 239
Разом сукупний дохід/(збиток)	-	1 982 462	1 542 239	3 524 701
Рекласифікація резерву переоцінки основних засобів за вирахуванням податку на прибуток	-	252 673	(252 673)	-
Залишок на 31 грудня 2022 року	258 310	15 300 214	2 811 067	18 369 591

1. Загальна інформація

▪ Організаційна структура та діяльність

Ця консолідована фінансова звітність підготовлена відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності (далі – «МСФЗ») за 2022 рік для ТОВ фірма «Астарта-Київ» (далі – «Компанія») та її дочірніх компаній (далі – «Група»). Компанія зареєстрована в Україні та є резидентом України. Компанія є товариством з обмеженою відповідальністю і була утворена відповідно до законодавства України.

Станом на 31 грудня 2022 року безпосередньою материнською компанією Компанії була Ancor Investments Ltd з часткою володіння 99,99% (31 грудня 2021: 99,99%). Безпосередня материнська компанія не випускає консолідовану фінансову звітність для публічного використання, яка відповідає МСФЗ. Материнська компанія наступного, вищого рівня, Astarta Holding PLC., оприлюднила свою консолідовану фінансову звітність за 2022 рік.

Група спеціалізується на виробництві цукру, вирощуванні зернових культур, переробці сої та тваринництві. Орні землі, цукрові заводи та тваринницькі потужності розташовані переважно в Полтавській, Вінницькій, Хмельницькій, Чернігівській, Черкаській та Харківській областях (адміністративних регіонах) України. Господарська діяльність Групи вертикально інтегрована, оскільки цукор виробляється з цукрового буряка, а також переробка соєвих бобів здійснюється переважно з продукції власного виробництва.

Кількість працівників була представлена наступним чином (середньооблікова протягом року):

	2022	2021
операційний персонал	5 181	3 533
адміністративний персонал	1 013	982
персонал з продажу	363	285
неопераційний персонал	34	20
Загальна кількість працівників	6 591	4 820

▪ Умови здійснення діяльності в Україні

Події, що призвели до анексії Криму Російською Федерацією у лютому 2014 року, та конфлікт на сході України, що розпочався навесні 2014 року, дотепер залишаються нерегульованими. 24 лютого 2022 року Російська Федерація розпочала воєнне вторгнення в Україну. У результаті, Уряд України запровадив воєнний стан на всій території країни.

Відповідно до закону про воєнний стан, НБУ запровадив низку тимчасових обмежень, які мають вплив на економічні умови, у тому числі обмеження на міжнародні платежі в іноземній валюті, встановлення офіційного курсу обміну валют станом на 24 лютого 2022 року на рівні 29,25 гривень за долар США та призупинення дебетових операцій з рахунків резидентів держави, яка здійснила збройну агресію проти України.

Станом на 20 липня 2022 року НБУ підвищив офіційний курс долара на 25% до 36,57 грн. за 1 долар. З червня 2022 року НБУ підвищив ставку рефінансування з 10% до 25%.

Ці заходи були спрямовані на збереження стабільності фінансової системи України, підтримку Збройних Сил України та функціонування критичної інфраструктури.

Інфляція посилилася перед військовим вторгненням і продовжила зростати після російського вторгнення в Україну 24 лютого. Продукти харчування та паливо зазнали найвищих стрибків в ціні через стрімкий попит і збої в ланцюгах постачання. Порушення логістики та збільшення витрат на виробництво разом зі зростанням світових цін на енергоносії продовжують підтримувати інфляцію в Україні.

15 березня 2022 року Верховна Рада України прийняла наступні податкові зміни до закінчення дії воєнного стану:

- скасування акцизного податку на пальне та зниження ставки ПДВ на імпортне пальне з 20% до 7%;

30 вересня 2022 року акцизний збір на паливо було відновлено на рівні 100 євро за 1000 літрів, крім потреб Міноборони під час воєнного стану;

► ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2022 РОКУ
(суми наведені в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

- збільшення ліміту річного обороту для застосування спрощеної системи оподаткування та сплати єдиного податку з 10 мільйонів гривень до 10 мільярдів гривень, встановлення податкової ставки у розмірі 2% без обмеження за критерієм кількості працівників;
- звільнення землевласників від сплати земельного податку та орендної плати за землю у регіонах ведення бойових дій, або на територіях, які тимчасово окуповані або забруднені військовими боєприпасами (перелік таких територій буде визначено Кабінетом Міністрів України); період звільнення від оподаткування – з березня 2022 року по 31 грудня року, наступного за роком, в якому буде скасовано дію воєнного стану;
- звільнення від оподаткування операцій із добровільної передачі товарів і надання послуг Збройним силам України та підрозділам територіальної оборони;
- штрафні санкції за порушення податкового законодавства не накладалися;
- включення суми ПДВ, сплаченої на вартість придбаних товарів і послуг, до податкового кредиту на основі первинної документації замість реєстрації податкових накладних у Єдиному реєстрі податкових накладних (ЄРПН) (реєстрацію податкових накладних у ЄРПН буде завершено протягом 6 місяців після скасування воєнного стану);
- скасування на 2022 рік екологічного податку для підприємств, розташованих в районах ведення бойових дій, або на тимчасово окупованих територіях.

У березні 2022 року уряд запровадив нульову квоту на експорт мінеральних добрив, великої рогатої худоби, м'яса великої рогатої худоби, жита, гречки, проса, цукру та солі, придатної для споживання. Експорт пшениці, кукурудзи, курячого м'яса, яєць та соняшникової олії підлягає ліцензуванню. Експорт природного газу заборонено.

Після російського вторгнення в Україну морські порти були заблоковані, тому вантажні перевезення Чорним і Азовським морями припинилися. Вантажні перевезення продовжували здійснюватися залізничним транспортом і вантажними автомобілями.

22 липня у Стамбулі (Туреччина), Росія, Україна та ООН підписали угоду про розблокування трьох українських портів на Чорному морі для експорту продовольства. 1 серпня 2022 року з Одеського порту вперше, з початку російського вторгнення, вийшло судно з українським зерном. Зернова угода була пролонгована у листопаді 2022 року на 120 днів, а потім у березні 2023 року ще на 120 днів.

Український уряд вживав різноманітних заходів для підтримки сільського господарства в Україні. Затверджено механізм державних гарантій за кредитами малих і середніх фермерських господарств. З банками обговорювався окремий механізм кредитування для більш великих агрокомпаній.

Економічне зростання України залежить від подолання російського вторгнення в Україну, успішного впровадження необхідних реформ, стратегії відбудови українським урядом та співпраці з міжнародними донорами.

Триваюча політична та економічна невизначеність зберігається внаслідок військового вторгнення Росії в Україну в лютому 2022 року, і вона продовжує впливати на економіку України та бізнес Групи.

2. Основа і загальні принципи підготовки і складання консолідованої фінансової звітності

а) Основа підготовки

Ця консолідована фінансова звітність є річною консолідованою фінансовою звітністю Групи, яка підготовлена відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності за принципом історичної вартості, з коригуванням на початкове визнання фінансових інструментів за справедливою вартістю, коригуванням основних засобів та інвестиційної нерухомості до їхньої справедливої вартості на дату переходу на облік відповідно до МСФЗ, яка є їх умовною вартістю та на подальшу оцінку будівель, машин та обладнання за справедливою вартістю, біологічних активів - за справедливою вартістю за вирахуванням очікуваних витрат на продаж та сільськогосподарської продукції, яка відображається за собівартістю, яка визначається як справедлива вартість за вирахуванням очікуваних витрат на продаж на момент збору врожаю.

Основні положення облікової політики, яка була застосована при підготовці цієї консолідованої фінансової звітності, викладені в Примітці 3.

► ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2022 РОКУ
(суми наведені в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Зміни у фінансовій звітності після її випуску. Будь-які зміни у цій консолідованій фінансовій звітності після її випуску вимагають затвердження керівництвом Групи, яке ухвалило цю консолідовану фінансову звітність до випуску.

Відповідно до пункту 5 статті 121 Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» підприємства, які повинні складати фінансову звітність за МСФЗ, складають і подають фінансову звітність на основі таксономії фінансової звітності за МСФЗ в єдиному електронному форматі (iXBRL). Станом на дату випуску цієї консолідованої фінансової звітності Комітетом з управління Системою фінансової звітності не затверджено електронний формат Таксономії UA XBRL МСФЗ 2022 року. Керівництво Групи планує підготувати звіт у форматі iXBRL і подати його коли це стане можливим.

б) Безперервність діяльності

Ця консолідована фінансова звітність підготовлена відповідно до принципу безперервності діяльності на основі припущення, що Група та її кінцева материнська компанія Astarta Holding PLC разом з компаніями, що прямо або опосередковано належать їй, будуть здатні реалізувати свої активи та врегулювати свої зобов'язання у ході звичайного ведення бізнесу в осяжному майбутньому.

Група, до якої належить Компанія, є вертикально інтегрованою та застосовує диверсифіковану бізнес-модель, яка забезпечує її здатність перепрофілюватися з вирощування цукрового буряку на вирощування інших сільськогосподарських культур із позитивним впливом на результати діяльності Групи в цілому та, відповідно, на результати діяльності Компанії, які суттєво залежать від діяльності Групи.

За 2022 рік чистий прибуток Групи склав 1 982 462 тис. грн. (у 2021 році - чистий прибуток у сумі 3 988 535 тис. грн.), і Група мала позитивний чистий рух коштів від операційної діяльності у сумі 1 008 781 тис. грн. (у 2021 році – позитивний - 1 640 090 тис. грн.). Поточні активи Групи станом на 31 грудня 2022 року перевищували поточні зобов'язання на 9 837 925 тис. грн. (31 грудня 2021: на 7 807 294 тис. грн.).

24 лютого 2022 року Росія розпочала повномасштабне воєнне вторгнення в Україну. Негайно після цього наказом Президента України, який ухвалила Верховна Рада України, було введено воєнний стан та відповідні тимчасові обмеження, які впливають на економічні умови. Враховуючи зазначене вище, Група оцінила обґрунтованість застосування припущення про безперервність діяльності для підготовки цієї консолідованої фінансової звітності.

Група компаній Астарта добре диверсифікована з географічної точки зору, а її основні активи розташовані у центральній частині України (у Полтавській області) та на заході України (у Хмельницькій, Вінницькій, Житомирській і Тернопільській областях); при цьому менш ніж 1% активів розташовані на півночі (у Чернігівській області) та на сході України (у Харківській області). На дату цієї фінансової звітності:

- найінтенсивніші бойові дії локалізовані в областях, де компанії Групи не провадять свою діяльність, отже, не мають суттєвих активів;
- відсутні пошкодження критичних активів, які не давали би можливості компаніям Групи продовжувати свою діяльність;
- суттєві активи не втрачені і не знаходяться на непідконтрольних Уряду України територіях.

У травні 2023 року група компаній Астарта закінчила свою весняну посівну кампанію цукрового буряка та зернових у всіх областях. Група провела посівну кампанію в аналогічних обсягах і протягом термінів, які були визначені раніше.

У 2023 році Група планує запустити всі свої цукрові заводи. Виробничий цикл цукрових буряків сільськогосподарського сезону 2021/22 років тривав до січня 2023 року включно через несприятливі погодні умови для збирання цукрових буряків.

Станом на дату випуску цієї консолідованої фінансової звітності завод з переробки сої працює на своїй нормальній потужності подрібнення.

Власні сільськогосподарські та офісні IT-рішення дозволяють Групі забезпечити роботу бізнес-процесів у віддаленому режимі у поточних обставинах. Однак, у разі порушення роботи централізованих систем, усі дочірні підприємства Групи можуть працювати автономно відповідно до внутрішніх процедур і положень.

Наразі Група компаній Астарта продовжує реалізовувати на внутрішньому ринку зернові культури, цукор, молоко та продукти переробки сої. Оскільки експорт за допомогою морських перевезень частково обмежений, Група також здійснює експортні продажі залізницею та вантажним автотранспортом. Група не здійснює торгівельну діяльність з особами, які входять до санкційного переліку України, ЄС і США, або організаціями, пов'язаними з особами, які перебувають під цими санкціями.

Український уряд вживає різноманітних заходів для підтримки діяльності аграрного сектору України. Уряд ухвалив механізм державних гарантій за кредитами підприємствам малого та середнього бізнесу в аграрному секторі. Такий же механізм для більших агропідприємств знаходиться у процесі впровадження і був уже обговорений з банками та учасниками ринку через асоціації.

Станом на 31 грудня 2022 року Група дотримувалася ковенант за її кредитами. Група не передбачає порушення ковенант протягом 2023 року. Станом на 31 грудня 2022 року керівництво також підготувало прогноз дотримання ковенант за кредитами до червня 2024 року. Спираючись на цей прогноз, керівництво очікує, що Група зможе дотримуватися встановлених ковенант у наступні 12 місяців після дати цієї консолідованої фінансової звітності з істотним операційним запасом порівняно з передбаченими договорами значеннями показників. На думку керівництва, стабільне збереження такого операційного запасу буде забезпечене за рахунок скорочення обсягу зовнішнього боргу, позитивних операційних результатів, а також подальшого покращення операційних ринкових умов з огляду на дефіцит цукру на місцевому ринку та підвищення цін на цукор, можливості вільно торгувати на ринку ЄС за цінами Європейського союзу, внаслідок збільшення ЄС квот на імпорт цукру для України, що позитивно вплине на фінансові результати 2023 року. Додатково, українські виробники цукру мають можливість вільно здійснювати торгівлю на ринках ЄС. Стабільний обсяг зовнішнього боргу буде забезпечений за рахунок обслуговування існуючого боргу відповідно до первісних графіків погашення кредитів. У січні-березні 2023 року Група погасила 24 млн. євро кредитів. Керівництво не має наміру залучати додаткове довгострокове фінансування у 2023 році. Станом на 31 грудня 2022 року Група мала 42 млн. євро доступних невикористаних кредитних коштів.

У разі виникнення будь-яких розривів ліквідності, нездатності виконати фінансові зобов'язання або неможливості обслуговувати наявні кредитні зобов'язання, Компанія отримала лист підтримки від кінцевої материнської компанії Astarta Holding PLC, яка може надати фінансову підтримку Компанії, щоб вона могла продовжити діяти не менше дванадцяти місяців з дати підписання цієї фінансової звітності.

Станом на дату цієї консолідованої фінансової звітності стан та безпека активів Компанії не зазнають істотного впливу поточного вторгнення Російської Федерації, операційні та логістичні процеси були переглянуті Групою для забезпечення безперервності її бізнесу, як описано вище. Керівництво Групи вживає належних заходів для постійного перегляду її бізнес-процесів і методів роботи, та склало бюджет на 12 місяців, виходячи з припущення, що ступінь інтенсивності бойових дій в областях, де розташовані активи Групи, та на частині території України, наразі захопленої російськими військами, суттєво не підвищиться; Група в змозі проводити збиральну кампанію; залізнична інфраструктура функціонуватиме і зможе використовуватися для здійснення експортних продажів протягом періоду обмеженої роботи морських портів; цукрові заводи з переробки зібраного врожаю цукрового буряка матимуть можливість працювати у 2023-2024 роках. Група зможе отримати експортні ліцензії на певну сільськогосподарську продукцію.

Хоча діяльність Групи здебільшого поки не зазнала істотного впливу, і керівництво підготувало бюджет на 12 місяців, виходячи з відомих фактів та подій, існує значна невизначеність стосовно майбутнього перебігу воєнного вторгнення, його тривалості, а також впливу на Групу, її співробітників, діяльність, ліквідність та активи у коротко- та довгостроковій перспективі. Існує можливість декількох сценаріїв майбутнього розвитку поточної ситуації, ймовірність настання яких невідома, а ступінь впливу на Компанію може бути від значного до сильного.

З урахуванням цих кроків, яких уживає Група, керівництво дійшло висновку про обґрунтованість підготовки консолідованої фінансової звітності відповідно до принципу безперервності діяльності. Проте, враховуючи невизначеність впливу майбутнього перебігу воєнного вторгнення на зазначені вище значні припущення, покладені в основу прогнозів керівництва, керівництво дійшло висновку про наявність суттєвої невизначеності, яка може викликати значні сумніви у спроможності Групи продовжувати безперервну діяльність. Отже, Група може втратити здатність реалізовувати свої активи та виконувати свої зобов'язання у ході нормального ведення бізнесу.

► ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2022 РОКУ
(суми наведені в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Керівництво часто переглядає оцінку поточної ситуації та вносить відповідні коригування у свої бізнес-операції, щоб пом'якшити будь-який вплив на Групу. На основі цих та інших кроків, яких вживає Група, керівництво дійшло висновку, що доцільно складати консолідовану фінансову звітність на основі принципу безперервності діяльності.

с) Основа консолідації

Консолідована фінансова звітність включає фінансову звітність Компанії та її дочірніх підприємств станом на 31 грудня 2022 року. Дочірні компанії - це ті об'єкти інвестицій, які контролюються Групою. Контроль досягається тоді, коли Група має право щодо змінних результатів діяльності об'єкта інвестування або зазнає пов'язаних з ними ризиків та здатна впливати на ці результати через свої власні повноваження щодо об'єкта інвестування.

Зокрема, Група контролює об'єкт інвестування тоді, і лише тоді, коли Група:

- має повноваження щодо об'єкта інвестування (тобто чинні права, які надають їй здатність керувати діяльністю об'єкта інвестування у поточний період часу);
- зазнає ризиків, пов'язаних зі змінними результатами діяльності об'єкта інвестування, або має права щодо них; та
- має здатність використовувати свої повноваження щодо об'єкта інвестування для впливу на його результати.

У випадку, коли Група володіє меншою за більшість кількістю прав голосу або аналогічних прав в об'єкті інвестування, Група бере до уваги всі факти та обставини під час оцінки того, чи має вона повноваження щодо об'єкта інвестування, а саме:

- контрактну угоду з іншими утримувачами голосів в об'єкті інвестування;
- права, які виникають внаслідок інших контрактних угод;
- чинні та потенційні права голосу Групи.

Група переглядає оцінку стосовно того, чи володіє вона чи ні контролем над об'єктом інвестування, якщо факти та обставини вказують на те, що відбулися зміни в одному або більше з трьох елементів контролю. Консолідація дочірнього підприємства починається тоді, коли Група отримує контроль над дочірнім підприємством, і закінчується тоді, коли Група втрачає контроль над дочірнім підприємством. Активи, зобов'язання, доходи і витрати дочірньої компанії, придбання чи вибуття якої відбулося протягом року, включаються до звіту про сукупний дохід з дати отримання Групою контролю та відображаються до дати втрати Групою контролю над дочірньою компанією.

Прибутки або збитки та кожний компонент інших сукупних доходів розподіляються на акціонерів материнської компанії Групи і на неконтрольовані частки участі, навіть якщо ці результати у неконтрольованих частках участі призводять до виникнення від'ємного залишку. За необхідності фінансова звітність дочірніх компаній коригується для приведення облікової політики таких компаній у відповідність з обліковою політикою Групи.

Якщо Група втрачає контроль над дочірнім підприємством, вона:

- припиняє визнавати активи (включно з гудвілом) та зобов'язання дочірнього підприємства;
- припиняє визнавати накопичені курсові різниці, відображені у власному капіталі;
- визнає справедливую вартість отриманої компенсації;
- визнає справедливую вартість будь-якої збереженої інвестиції;
- визнає будь-яке перевищення або дефіцит у складі прибутку або збитку;
- змінює класифікацію частки материнської компанії у компонентах, раніше визнаних у складі інших сукупних доходів, на прибуток або збиток чи нерозподілений прибуток, у залежності від обставин, як і у випадку, якби Група безпосередньо здійснила вибуття відповідних активів та зобов'язань.

Станом на 31 грудня 2022 року Компанія володіє частками, у низці дочірніх підприємств, частки володіння якими представлені в процентах наступним чином:

	Вид діяльності	Країна реєстрації	Частка власності	
			31 грудня 2022	31 грудня 2021
Дочірні підприємства:				
ТОВ «АПО «Цукровик Полтавщини»	Виробництво цукру	Україна	99,74%	99,74%
ТОВ «Астарта Агро Трейд»	Торгівля	Україна	100,00%	100,00%
ТОВ «Агрофірма «Добробут»	Сільське господарство	Україна	100,00%	100,00%
ТОВ «Агрофірма «Ім. Довженка»	Сільське господарство	Україна	100,00%	100,00%
ТОВ «Глобинський переробний завод»	Переробка сої	Україна	100,00%	100,00%
СТОВ «Мусіївське»	Сільське господарство	Україна	100,00%	99,80%
ТОВ «ІПК »Полтавазернопродукт»	Сільське господарство	Україна	100,00%	99,90%
ТОВ «Лист-Ручки»	Сільське господарство	Україна	75,00%	75,00%
ТОВ «Агропромгаз»	Торгівля	Україна	99,97%	90,00%
ТОВ «Хмільницьке»	Сільське господарство	Україна	100,00%	99,99%
ТОВ «Волочиск-Агро»	Сільське господарство	Україна	100,00%	99,80%
ТОВ «Агрофірма «Астарта Прихоролля»	Сільське господарство	Україна	99,99%	99,50%
СТОВ «Ніка»	Сільське господарство	Україна	100,00%	99,00%
ТОВ «Житниця Поділля»	Сільське господарство	Україна	100,00%	100,00%
ТОВ «Астарта Сервіс»	Сервіс	Україна	100,00%	99,00%
ТОВ «Цукоагропром»	Виробництво цукру	Україна	100,00%	99,99%
ТОВ «Новооржицький цукровий завод»	Виробництво цукру	Україна	100,00%	99,90%
ТОВ «Зерно-Агротрейд»	Зберігання та торгівля	Україна	100,00%	100,00%
ТОВ «Глобинський біоенергетичний комплекс»	Виробництво цукру	Україна	100,00%	99,90%
ПП «ТМГ»	Сільське господарство	Україна	100,00%	100,00%
ТОВ «Еко Енерджи Україна»	Сільське господарство	Україна	100,00%	100,00%
ТОВ «Агри Чейн»	Дослідження та розробка	Україна	100,00%	99,80%
ТОВ «Наркевицький цукровий завод»	Виробництво цукру	Україна	100,00%	100,00%
ПРАТ «УАСК»	Страховання	Україна	94,50%	99,99%
ТОВ «Астарта Інвест Сервіс»	Землеустрій	Україна	100,00%	100,00%
ТОВ «Астарта Агро Протеїн»	Переробка сої	Україна	100,00%	100,00%
ТОВ «Подільські аграрні традиції»*	Сільське господарство	Україна	100,00%	-
ТОВ «Чернігів Еко Плюс»**	Сільське господарство	Україна	100,00%	-
ТОВ «Чернігівські аграрні традиції»**	Сільське господарство	Україна	100,00%	-

* 14 лютого 2022 року Група придбала 100% акцій ТОВ «Подільські аграрні традиції», що є незареєстрованою компанією, розташованою в Україні, з метою придбання земельної ділянки в оренду.

Придбання цієї компанії визнається як придбання групи активів, які не є бізнесом.

** У вересні 2022 року було створено ТОВ «Чернігів Еко Плюс» і ТОВ «Чернігівські аграрні традиції».

Всі дочірні компанії зареєстровані в Україні.

d) Об'єднання бізнесу та гудвіл

Об'єднання бізнесу відображаються з використанням методу придбання. Вартість придбання оцінюється як сума переданої винагороди, оціненої за справедливою вартістю на дату придбання, та сума неконтрольованої частки в об'єкті придбання. Для кожної операції з об'єднання бізнесу компанія-покупець приймає рішення, як оцінити неконтрольовані частки участі в об'єкті придбання: або за справедливою вартістю, або за пропорційною часткою в ідентифікованих чистих активах об'єкта придбання. Понесені витрати на придбання відносяться до витрат і включаються до складу адміністративних витрат.

Якщо об'єднання бізнесу здійснюється в кілька етапів, справедлива вартість на дату придбання, яка раніше належала до частки в об'єкті придбання, переоцінюється до справедливої вартості на дату придбання з відображенням результату переоцінки у звіті про фінансові результати. Гудвіл спочатку оцінюється за первісною

вартістю, яка визначається як перевищення суми переданої винагороди та суми, визнаної для неконтрольованої частки участі, над сумою придбаних чистих ідентифікованих активів і прийнятих зобов'язань. Якщо така винагорода менша за справедливу вартість чистих активів придбаної дочірньої компанії, різниця визнається у звіті про фінансові результати.

е) Операції, що були виключені при консолідації

Внутрішньогрупові залишки та операції, а також будь-які нереалізовані прибутки від внутрішньогрупових операцій виключаються в процесі підготовки консолідованої фінансової звітності. Нереалізовані прибутки та збитки, які виникають у результаті операцій між Групою та асоційованим підприємством, виключаються відповідно до частки участі Групи у цьому підприємстві. Нереалізовані прибутки та збитки, які виникають у результаті операцій з асоційованим підприємством, виключаються на суму інвестиції в асоційоване підприємство. Нереалізовані збитки виключаються так само, як і нереалізовані прибутки, за винятком того, що вони виключаються лише за відсутності ознак зменшення корисності.

ф) Принципи обліку

Ця консолідована фінансова звітність підготовлена на основі принципу історичної вартості, крім будівель, машин та обладнання, які класифіковані як основні засоби, що обліковуються за моделлю переоцінки, біологічних активів, що відображені за справедливою вартістю мінус очікувані витрати на продаж та сільськогосподарської продукції, що обліковується за собівартістю, яка визначається як справедлива вартість мінус оціночні витрати на продаж на момент збирання врожаю.

г) Функціональна валюта та валюта подання

Функціональною валютою та валютою подання цієї консолідованої фінансової звітності Компанії є українська гривня.

Ця консолідована фінансова звітність представлена в тисячах українських гривень («тисяч гривень» або «тис.грн.»), а всі суми округлені до цілих тисяч, крім випадків, де вказано інше.

h) Основні облікові оцінки та судження, що використовувались при застосуванні облікової політик

Підготовка консолідованої фінансової звітності вимагає від керівництва застосування професійних суджень, оцінок та припущень, які впливають на застосування політик і відображені у звітності суми активів, зобов'язань, доходів і витрат, а також розкриття інформації про умовні зобов'язання. Невизначеність стосовно цих припущень та оцінок може призвести до результатів, які вимагатимуть внесення суттєвих коригувань у балансову вартість активів або зобов'язань у майбутніх періодах. Оцінки та судження постійно переглядаються і базуються на попередньому досвіді керівництва та інших факторах, у тому числі на очікуваннях щодо майбутніх подій, які вважаються обґрунтованими за існуючих обставин. Крім суджень, які передбачають облікові оцінки, керівництво Групи також використовує професійні судження при застосуванні облікової політики.

Інші розкриття, що стосуються схильності Групи до ризиків та невизначеностей, включають:

- Управління ризиком капіталу Прим. 11
- Розкриття інформації про аналіз чутливості
- стосовно справедливої вартості біологічних активів Прим. 7
- зменшення корисності основних засобів Прим. 5

Основні припущення стосовно майбутнього та інші джерела невизначеності оцінок на звітну дату, які мають істотний ризик стати причиною суттєвих коригувань балансової вартості активів та зобов'язань протягом наступного фінансового року викладені далі. Група базувала свої припущення та оцінки на параметрах, доступних на момент підготовки консолідованої фінансової звітності до випуску. Чинні обставини та припущення щодо майбутніх змін, однак, можуть змінитися через ринкові зміни або обставини, які знаходяться поза контролем Групи. Такі зміни відображаються в припущеннях тоді, коли вони відбуваються.

У процесі застосування облікової політики Групи керівництво зробило такі оцінки, які мають найістотніший вплив на суми, визнані у консолідованій фінансовій звітності.

Зменшення корисності основних засобів

Група повинна проводити тестування власних активів або одиниць, що генерують грошові потоки (ОГП), на предмет зменшення корисності за наявності ознак зменшення корисності такого активу або одиниці. Тестування на предмет зменшення корисності було проведено станом на 31 грудня 2022 року.

Для цілей тестування на предмет зменшення корисності, Група визначила чотири ОГП: цукор, сільське господарство, соєва продукція і тваринництво, які включають в себе всі класи основних засобів, що обліковуються за справедливою та історичною вартістю. Одним із визначальних факторів у визначенні одиниці, що генерує грошові потоки, є можливість вимірювання незалежних грошових потоків для цієї одиниці. Серед визначених одиниць Групи, що генерують грошові потоки, значна частина їх виробництва використовується для вироблення іншої одиниці, що генерує грошові потоки. Отже, для визначення одиниці, яка генерує грошові потоки, потрібно застосувати судження.

Тест на зменшення корисності був проведений на основі розрахунку вартості використання за допомогою прогнозу руху грошових коштів не більше, ніж на 5-річний період. Прогноз руху грошових коштів ґрунтується на екстрапольованих фактичних даних, затверджених Бюджетним комітетом Групи, який складається з Фінансового директора, Головного виконавчого директора, Операційного директора, Директора з комерційних питань та Директора з виробництва Групи, а прогнозування подальших періодів – ґрунтується на індексі споживчих цін.

Найактуальніші детальні розрахунки зменшення корисності за ОГП були проведені станом на 31 грудня 2022 року, основні припущення та обґрунтовано можливі зміни в цих припущеннях наведені в Примітці 5. Застосування суджень необхідно для визначення основних припущень та впливу на загальний розрахунок вартості використання.

Справедлива вартість біологічних активів

За відсутності активного ринку, справедлива вартість біологічних активів оцінюється за теперішньою вартістю чистих грошових потоків, очікуваних від активу, дисконтованих за поточною ринковою ставкою, розрахованою на основі середньозваженої вартості капіталу з урахуванням коригувань, характерних для конкретного активу. Справедливу вартість біологічних активів визначають власні експерти Групи з питань сільського господарства, продажів та фінансової звітності на основі технологічних карток виробництва для кожного виду біологічних активів, бюджету на наступний рік, затвердженого Бюджетним комітетом Групи, та майбутніх ринкових цін і економічних прогнозів. Основні оцінки та припущення, використанні в оцінці вартості, крім ставки дисконтування – це врожайність, ціни на врожай, який буде зібрано та виробничі витрати, які потрібно буде понести на вирощування сільськогосподарських культур, а також надої молока, ціни на молоко та м'ясо корів. Інформація про їхню чутливість розкрита в Примітці 7. Справедлива вартість була визначена відповідно до МСФЗ 13 «Оцінка справедливої вартості».

За своєю природою господарська діяльність Групи дуже сприйнятлива до погодних умов під час посівної програми та збирання врожаю, а також під час вирощування сільськогосподарських культур. Несподівані зміни погодних умов можуть вплинути на собівартість виробництва та врожайність, що використовуються при оцінці справедливої вартості біологічних активів, і, зрештою, матимуть істотний вплив на фінансові результати Групи. Група постійно переглядає прогнози та вживає необхідних заходів для мінімізації такого впливу. Чутливість припущень, на які впливає ця оцінка, наприклад, щодо врожайності та витрат, розкрита в Примітці 7.

Справедлива вартість сільськогосподарської продукції

Керівництво визначає справедливу вартість сільськогосподарської продукції на основі котирувальних цін на активному ринку. Справедлива вартість була визначена відповідно до МСФЗ 13 «Оцінка справедливої вартості». Крім того, витрати на продаж на момент збору врожаю оцінюються і віднімаються від справедливої вартості. Справедлива вартість за вирахуванням витрат на продаж стає балансовою вартістю запасів на дату збору врожаю.

Збільшення або зменшення цін на зернові культури на 10% станом на момент збору врожаю 2022 року призведе до збільшення або зменшення вартості сільськогосподарської продукції на суму 315 316 тис. грн. на 31 грудня 2022 року (31 грудня 2021: 262 430 тис. грн.). Можливе збільшення або зменшення цін на зернові

► ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2022 РОКУ
(суми наведені в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

культури, визначені в момент збирання врожаю зернові культур, проданих протягом року, не впливає на операційний прибуток Групи.

Зобов'язання з оренди

Керівництво використовує певні оцінки для розрахунку зобов'язань з оренди земельної ділянки:

- орендна ставка;
- ставка дисконтування;
- строк оренди.

Група включає до орендних платежів, що використовуються в оцінці зобов'язання з оренди землі, загальну суму фактичних змінних орендних платежів, яка включає орендну ставку, що змінюється з метою відображення змін ринкових орендних ставок. Група наражається на можливе майбутнє збільшення змінних орендних платежів на основі індексу або ставки, які не включаються до зобов'язань з оренди до моменту набуття чинності. Якщо коригування орендних платежів на основі індексу або ставки набуває чинності, зобов'язання з оренди переоцінюється та коригується за рахунок активів у формі права користування.

Збільшення або зменшення орендних платежів на 10% на 31 грудня 2022 року призведе до збільшення або зменшення зобов'язань з оренди на 425 121 тис. грн. (31 грудня 2021 року: 387 342 тис. грн.).

Орендні платежі дисконтуються, використовуючи процентну ставку додаткового запозичення, оскільки процентну ставку, передбачену в договорі оренди, не вдалось визначити.

Збільшення ставки дисконтування на 10% на 31 грудня 2022 року призведе до зменшення зобов'язань з оренди на 201 697 тис. грн. (31 грудня 2021 року: 182 431 тис. грн.). Зменшення ставки дисконтування на 10% на 31 грудня 2022 року призведе до збільшення зобов'язань з оренди на 219 982 тис. грн. (31 грудня 2021 року: 199 518 тис. грн.).

Низка договорів оренди, укладених із Групою, передбачає можливість припинення або продовження оренди. Ці умови використовуються для досягнення максимальної операційної гнучкості з точки зору управління договорами. Визначаючи строк оренди землі, керівництво бере до уваги всі факти та обставини, які створюють економічний стимул для орендаря скористатися можливістю продовжити оренду. Група розглядає можливість продовжити оренду як таку, що може бути реалізована, та включає її до оцінювання активів або зобов'язань, що виникають з оренди складських та офісних приміщень; строк оренди для офісних приміщень станом на 31 грудня 2022 року становить 15 років та станом на 31 грудня 2021 року – 15 років, а для складських приміщень строк оренди становить 3 роки. Що стосується договору оренди земельної ділянки, Група розглядає можливість продовження як таку, що не може бути реалізована, оскільки довгостроковий період договорів якнайкраще відображає обґрунтовано визначений період оренди, про що свідчить історія припинень договорів оренди та очікувані закономірності у використанні договору оренди земельної ділянки.

Амортизація

Для визначення строку корисного використання основних засобів від керівництва вимагається використання оцінок. Керівництво оцінює залишкові строки корисного використання відповідно до поточного технічного стану активів та оціночного періоду, протягом якого Група, як очікується, отримає вигоди від їхнього використання. Якби орієнтовний термін корисного використання відрізнявся на 10% від кошторису керівництва, вплив на суму амортизації за рік, що закінчився 31 грудня 2022 року, полягав би у її зменшенні на 76 542 тис. грн. (31 грудня 2021: 93 602 тис. грн.) або збільшенні її на 79 266 тис. грн. (31 грудня 2021: 99 920 тис. грн.).

3. Основні положення облікової політики

3.1. Іноземна валюта

Операції в іноземній валюті під час первісного визнання відображаються у функціональній валюті шляхом перерахунку суми в іноземній валюті із застосуванням спот-курсу між функціональною та іноземною валютами на дату здійснення операції.

На кінець кожного звітного періоду Група відображає:

► ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2022 РОКУ
(суми наведені в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

- монетарні статті в іноземній валюті переоцінюються по валютному курсу з використанням курсу на кінець звітного періоду;
- немонетарні статті, які відображені за історичною собівартістю, і зарахування яких на баланс пов'язане з операціями в іноземній валюті, відображаються по валютному курсу на дату здійснення операції;
- немонетарні статті, які відображені в обліку за справедливою вартістю, в іноземній валюті відображаються по валютному курсу на дату визначення цієї справедливої вартості.

Курсові різниці, що виникають при здійсненні розрахунків за монетарними статтями або при перерахунку монетарних статей за курсами, що відрізняються від курсів, за якими вони перераховувалися при первісному визнанні протягом звітного періоду або у попередніх звітних періодах, підлягають визнанню у складі прибутків чи збитків того періоду, в якому такі різниці виникли.

Прибутки та збитки від переоцінки зобов'язань за кредитами в іноземній валюті, та інші прибутки та збитки від переоцінки монетарних залишків в іноземній валюті, відображаються в складі інших операційних доходів та витрат.

3.2. Основні засоби

а. Власні активи

Група застосовує модель переоціненої вартості для груп основних засобів:

- Будівлі;
- Машини та обладнання.

Після визнання активом, об'єкти основних засобів вище зазначених груп обліковуються за переоціненою вартістю, яка є справедливою вартістю відповідних об'єктів на дату переоцінки за мінусом будь-якої подальшої накопиченої амортизації та подальших накопичених збитків від зменшення корисності, якщо такі є.

Будівлі, машини та обладнання переоцінюються з достатньою регулярністю, щоб забезпечити відсутність суттєвої різниці між їхньою балансовою вартістю та сумою, визначеною на основі справедливої вартості, станом на кінець звітного періоду. Збільшення балансової вартості внаслідок переоцінки показується за кредитом в іншому сукупному доході та призводить до збільшення суми переоцінки у складі капіталу. Зменшення балансової вартості активу, яке компенсує попереднє збільшення балансової вартості того самого активу, включається до іншого сукупного доходу та призводить до зменшення суми переоцінки, раніше визнаної у складі капіталу. Всі інші випадки зменшення балансової вартості відображаються у складі прибутку чи збитку за рік.

Резерв переоцінки об'єктів основних засобів вище зазначених груп, відображений у складі капіталу, відноситься безпосередньо на нерозподілений прибуток у тому випадку, коли сума переоцінки реалізована, тобто коли актив реалізується або списується, або коли Група припиняє використовувати актив. В останньому випадку сума реалізованої переоцінки – це різниця між сумою амортизації, розрахованої на основі переоціненої балансової вартості активу, та сумою амортизації, розрахованої на основі первісної вартості активу.

Група застосовує модель собівартості для наступних груп основних засобів:

- Транспортні засоби;
- Інші основні засоби.

Модель собівартості передбачає, що після визнання у якості активу об'єкт основних засобів обліковується за собівартістю за вирахуванням накопиченого зносу та накопичених збитків від зменшення корисності, якщо такі є.

Собівартість об'єкта основних засобів складається з таких витрат:

- ціни його придбання, включаючи імпорتنі мита та невідшкодовувані податки на придбання після вирахування торговельних знижок та цінових знижок;
- будь-яких витрат, які безпосередньо пов'язані з доставкою активу до місця розташування та приведення його в стан, необхідний для експлуатації у спосіб, визначений управлінським персоналом;

- первісної попередньої оцінки витрат на демонтаж, переміщення об'єкта та відновлення території, на якій він розташований, зобов'язання за якими Група бере або коли купує цей об'єкт, або коли використовує його протягом певного періоду з метою, яка відрізняється від виробництва запасів протягом цього періоду.

Вартість самостійно побудованих активів включає витрати на матеріали, прямі витрати на працю та відповідну частину накладних витрат.

Незавершені капітальні інвестиції включають витрати, безпосередньо пов'язані з будівництвом основних засобів, з урахуванням відповідно прямих, розподілених змінних накладних витрат, понесених при будівництві.

Прибуток або збиток, який виникає у результаті вибуття або списання об'єкта основних засобів, визначається як різниця між доходом від реалізації та балансовою вартістю активу і визнається у складі прибутку або збитку.

Група переглядає ліквідаційну вартість та метод амортизації основних засобів щорічно, а також у випадку значної зміни у очікуваному способі споживання майбутніх економічних вигід, надходження яких пов'язане з активом.

Кожну частину об'єкта основних засобів, собівартість якої є суттєвою стосовно загальної собівартості об'єкта Група амортизує окремо.

Основні засоби, що надходять по договорах оренди відображаються за найменшою з двох вартостей – справедливої вартості або приведеної вартості майбутніх орендних платежів з моменту початку оренди за вирахуванням накопиченого зносу та накопичених збитків від зменшення корисності.

b. Подальші витрати

Первісна вартість основних засобів збільшується на суму витрат, пов'язаних з поліпшенням об'єкта (модернізація, модифікація, добудова, дообладнання, реконструкція), що призводить до збільшення майбутніх економічних вигід, первісно очікуваних від використання об'єкта. Витрати, понесені під час технічного обслуговування та поточних ремонтів, відносяться на витрати періоду по мірі їх виникнення.

c. Амортизація

Група застосовує прямолінійний метод нарахування амортизації для основних засобів та інших необоротних матеріальних активів.

Амортизація об'єкта починається тоді, коли він стає готовим для використання. Земля, активи, що будуються, та не встановлене обладнання не амортизуються.

Оціночні первинні строки корисного використання груп основних засобів:

Будівлі	до 50 років
Машини та обладнання	до 20 років
Транспортні засоби	до 10 років
Інші основні засоби	до 5 років

3.3. Нематеріальні активи, крім гудвілу

Нематеріальні активи, які отримує Група і, які мають обмежені строки корисного використання, переважно складаються з програмного забезпечення.

Програмне забезпечення оцінюється за собівартістю, за вирахуванням накопиченої амортизації та збитків від зменшення корисності. Амортизація нараховується у звіті про фінансові результати в категорії витрат відповідно до функції нематеріального активу за прямолінійним методом протягом очікуваного строку корисного використання, який зазвичай становить 4 роки.

Період амортизації активу з визначеним строком корисної експлуатації переглядається щонайменше на кінець кожного року.

3.4. Оренда

Група є стороною договорів оренди в якості орендаря, а саме:

► ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2022 РОКУ
(суми наведені в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

- земельні ділянки;
- офісні приміщення та склади;
- обладнання.

Оренда визнається, оцінюється та подається відповідно до МСФЗ 16 «Оренда».

На дату первісного визнання активи у формі права користування оцінюються за собівартістю, яка включає:

- суму первісного визнання зобов'язання з оренди;
- будь-які орендні платежі, здійснені на дату або до дати початку, за вирахуванням будь-яких стимулів оренди;
- будь-які початкові прямі витрати, понесені орендарем;
- оціночні витрати, які повинен понести орендар під час демонтажу та вилучення базових активів або відновлення ділянки, на якій розташовані активи.

Дата початку оренди - це дата, коли орендодавець надає базовий актив для використання орендарю.

Після дати початку оренди активи у формі права користування оцінюються за собівартістю за вирахуванням накопиченої амортизації та накопичених збитків від зменшення корисності та коригуються на суму будь-якої переоцінки зобов'язання з оренди. Активи у формі права користування, як правило, амортизуються протягом одного з коротших термінів: або строку корисного використання активу, або строку оренди на прямолінійній основі. Якщо Група має достатню впевненість щодо використання опціону купівлі, активи у формі права користування амортизуються протягом строку корисного використання активів. Амортизація активів у формі права користування розраховується прямолінійним методом протягом їх орієнтовного строку корисного використання наступним чином:

	Строк корисного використання, роки
Земля	1 – 49
Будівлі	1 – 15
Обладнання	1 – 5
Транспортні засоби	1 - 3

Строк оренди, визначений Групою, включає:

- не скасовуваний період оренди за договором;
- періоди, на які поширюється опціон на продовження оренди, якщо орендар обґрунтовано впевнений, що використає цей опціон;
- періоди, на які поширюється опціон припинення оренди, якщо орендар безперечно впевнений, що цей варіант не буде використовувати.

Зобов'язання з оренди спочатку оцінюються за теперішньою вартістю орендних платежів, які ще не були сплачені на цю дату. Орендні платежі дисконтуються з використанням ставки залучення додаткових позикових коштів на дату початку договору. Кожен орендний платіж розподіляється між зобов'язанням та фінансовими витратами. Фінансові витрати визнаються в прибутках чи збитках протягом періоду оренди.

Зобов'язання з оренди включають чисту теперішню вартість наступних орендних платежів:

- фіксовані платежі (включаючи по суті фіксовані платежі), за вирахуванням дебіторської заборгованості щодо орендних платежів, і
- змінну плату за оренду, яка базується на індексі або ставці, яка була визначена за допомогою показника індексу або ставки при первісному визнанні на дату початку договору оренди.

В подальшому зобов'язання з оренди обліковується за амортизованою вартістю за методом ефективної процентної ставки. Зобов'язання з оренди переоцінюється в разі зміни майбутніх орендних платежів, що виникають внаслідок зміни індексу або ставки, і коли відбувається зміна оцінки Групи щодо того, чи буде вона використовувати опціон на продовження строку оренди або припинення дії договору оренди.

Група застосувала модель собівартості до активів у формі права користування. Активи у формі права користування амортизуються протягом одного з коротших термінів: або терміну корисного використання активу, або строку оренди на прямолінійній основі. Крім того, активи у формі права користування періодично

зменшуються за рахунок збитків від зменшення корисності, якщо такі є, та коригуються на суму будь-якої переоцінки зобов'язання з оренди.

Коли зобов'язання з оренди переоцінюються, здійснюється відповідне коригування балансової вартості активів у формі права користування або переоцінка відображається у прибутку чи збитку, якщо балансова вартість активів у формі права користування була зменшена до нуля.

Контракти можуть містити як орендні, так і не орендні компоненти. Група розподіляє винагороду в договорі на орендні та не орендні компоненти на основі їх відповідних вартостей.

Орендні платежі виключають змінні витрати, які залежать від внутрішніх і зовнішніх факторів, наприклад, використання енергії, обмеження кількості мото-годин тощо. Такі змінні платежі за оренду не включаються до первісної оцінки зобов'язань з оренди та визнаються безпосередньо у прибутку чи збитку. Група вирішила не визнавати активи у формі права користування та зобов'язання з оренди для короткострокової оренди обладнання та іншої оренди, строк якої становить 12 місяців або менше, та оренди малоцінних активів. Виплати, пов'язані з короткостроковою орендою інших активів визнаються у прибутках чи збитках на прямолінійній основі.

3.5. Біологічні активи

Група класифікує худобу (переважно рогату худобу) і незібраний урожай як біологічні активи. Біологічні активи відображаються за справедливою вартістю за вирахуванням витрат на продаж, крім випадків, коли справедливу вартість неможливо достовірно оцінити. Якщо справедливу вартість не можна достовірно оцінити, біологічні активи відображаються за первісною вартістю за вирахуванням накопиченої амортизації та накопичених збитків від знецінення. Витрати на продаж – це додаткові витрати, які можна прямо віднести до вибуття активу, за винятком фінансових витрат і витрат, пов'язаних з податком на прибуток.

Прибуток (збиток), що виникає внаслідок змін у справедливій вартості біологічних активів, включається до звіту про фінансові результати в статтю «Зміни справедливої вартості біологічних активів та сільськогосподарської продукції». Група класифікує біологічні активи як поточні або довгострокові залежно від середнього терміну корисного використання відповідної групи біологічних активів.

3.6. Сільськогосподарська продукція

Група класифікує зібраний урожай як сільськогосподарську продукцію. Сільськогосподарська продукція визнається у звіті про фінансовий стан за меншою з двох величин: собівартістю (тобто справедлива вартість на момент збору врожаю за вирахуванням витрат на продаж, які вважаються собівартістю на таку дату) або чистою вартістю реалізації. Прибуток або збиток, що виникає при первісному визнанні сільськогосподарської продукції за її справедливою вартістю з вирахуванням витрат на продаж в момент збору врожаю, включається до звіту про фінансові результати в статтю «Зміни справедливої вартості біологічних активів та сільськогосподарської продукції».

3.7. Фінансові інструменти

Первісна оцінка та визнання

При первісному визнанні фінансові активи класифікуються як фінансові активи, які оцінюються за амортизованою вартістю (АС), справедливою вартістю, що змінюється через інший сукупний дохід (FVOCI) або справедливою вартістю, що змінюється через прибуток або збиток (FVTPL), відповідно. Усі фінансові активи спочатку визнаються за справедливою вартістю плюс, якщо фінансові активи не відображаються за справедливою вартістю через прибуток або збитки, витрати на проведення операції, що відносяться до придбання фінансового активу. Справедлива вартість при первісному визнанні найкраще підтверджується ціною угоди.

Фінансові активи – класифікація і подальша оцінка – бізнес-модель

Бізнес-модель відображає спосіб, у який Група управляє активами з метою отримання грошових потоків: чи є метою компанії (i) виключно отримання передбачених договором грошових потоків від активів («утримання активів для отримання передбачених договором грошових потоків»), або (ii) отримання передбачених договором грошових потоків і грошових потоків, які виникають у результаті продажу активів («утримання активів

для отримання передбачених договором грошових потоків і продажу»), або якщо не застосовується ні пункт (i), ні пункт (ii), фінансові активи відносяться у категорію «інших» бізнес-моделей та оцінюються за справедливою вартістю через прибуток чи збиток.

Бізнес-модель визначається для групи активів (на рівні портфеля) на основі всіх відповідних доказів діяльності, яку Група має намір здійснити для досягнення цілі, встановленої для портфеля, наявного на дату оцінки. Фактори, які Група враховує при визначенні бізнес-моделі, включають: мету і склад портфеля, минулий досвід отримання грошових потоків по відповідних активах, підходи до оцінки та управління ризиками, методи оцінки доходності активів та схему виплат керівникам.

Фінансові активи – класифікація і подальша оцінка – характеристики грошових потоків

Якщо бізнес-модель передбачає утримання активів для отримання передбачених договором грошових потоків або для отримання передбачених договором грошових потоків і продажу, Група оцінює, чи являють собою грошові потоки виключно виплати основної суми боргу та процентів («тест на виплати основної суми боргу та процентів» або «SPPI-тест»). Фінансові активи із вбудованими похідними інструментами розглядаються у сукупності, щоб визначити, чи є грошові потоки по них виплатами виключно основної суми боргу та процентів. У ході такої оцінки Група аналізує, чи відповідають передбачені договором грошові потоки умовам базового кредитного договору, тобто проценти включають тільки відшкодування щодо кредитного ризику, вартості грошей у часі, інших ризиків базового кредитного договору та маржу прибутку.

Якщо умови договору передбачають схильність до ризику чи волатильності, які не відповідають умовам базового кредитного договору, відповідний фінансовий актив класифікується та оцінюється за справедливою вартістю через прибуток чи збиток. SPPI-тест виконується при первісному визнанні активу, а подальша переоцінка не проводиться.

Фінансові активи, що надалі оцінюються за амортизованою вартістю

Після первісного визнання такі активи обліковуються за амортизованою вартістю з використанням методу ефективної ставки відсотка та за вирахуванням будь-яких збитків від зменшення корисності. Після первісного визнання резерв очікуваних кредитних збитків (ОКЗ) визнається для фінансових активів, що оцінюються за амортизованою вартістю, і включається до складу витрат. Фінансові активи Групи, на які поширюється модель ОКЗ представлені торговою та іншою дебіторською заборгованістю, грошовими коштами та їх еквівалентами, короткостроковими депозитами. Група оцінює ОКЗ та визнає забезпечення під очікувані кредитні збитки на кожну звітну дату. Група використовує спрощений підхід, передбачений МСФЗ 9, до оцінки ОКЗ, при якому застосовується резерв під ОКЗ за весь термін для всієї торгової та іншої дебіторської заборгованості і активів за договором. Виявлені збитки від знецінення щодо короткострокових депозитів і грошових коштів та їх еквівалентів були несуттєвими станом на звітну дату. Контрактні активи є несуттєвими і не були виокремлені в консолідованій фінансовій звітності і тому не розглядалися як предмет оцінки ОКЗ станом на звітну дату.

Подальша оцінка

Для цілей подальшої оцінки фінансові активи класифікуються за такими категоріями:

- за справедливою вартістю через прибуток чи збиток,
- за справедливою вартістю через інший сукупний дохід,
- за амортизованою вартістю.

Фінансові активи – припинення визнання

Група припиняє визнання фінансових активів: коли (а) активи погашені або права на отримання грошових потоків від активів інакше втратили свою чинність, або (б) Група передала права на отримання грошових потоків від фінансових активів або уклала угоду про передачу, і при цьому (i) також передала в основному всі ризики та вигоди, пов'язані з володінням активами, або (ii) Група не передала та не залишила в основному всі ризики та вигоди володіння, але припинила здійснювати контроль.

Контроль вважається збереженим, якщо контрагент не має практичної можливості повністю продати актив непов'язаній стороні без внесення додаткових обмежень на перепродаж.

Фінансові активи – списання

Фінансові активи списуються, повністю або частково, коли Група вичерпала всі практичні зусилля щодо відновлення та дійшла висновку, що немає обґрунтованих очікувань відшкодування. Списання є подією припинення визнання. Група може списати фінансові активи, які все ще є предметом примусової діяльності, коли Група прагне відшкодувати суми, що підлягають сплаті за контрактом, однак немає обґрунтованих очікувань повернення.

3.8. Принципи визначення справедливої вартості

Справедлива вартість є ціною, яка була б отримана за продаж активу або виплачена за передачу зобов'язання в рамках звичайної операції між учасниками ринку на дату оцінки.

Оцінка за справедливою вартістю передбачає, що операція з продажу активу або передачі зобов'язання відбувається або на основному ринку для даного активу чи зобов'язання; або в умовах відсутності основного ринку, на найбільш вигідному ринку для даного активу чи зобов'язання.

Справедлива вартість активу або зобов'язання оцінюється з використанням припущень, які використовувалися б учасниками ринку при визначенні ціни активу або зобов'язання, при цьому передбачається, що учасники ринку діють в своїх кращих інтересах.

Всі активи та зобов'язання, справедлива вартість яких оцінюється або розкривається у консолідованій фінансовій звітності, класифікуються за ієрархією джерел справедливої вартості, що подана нижче, на підставі вихідних даних найнижчого рівня, які є суттєвими для оцінки справедливої вартості в цілому:

- Рівень 1: ринкові котирування (без коригувань) ідентичних активів або зобов'язань на активних ринках;
- Рівень 2: моделі оцінки, для яких всі вхідні дані, які мають суттєвий вплив на визначення справедливої вартості відносяться до найбільш низького рівня ієрархії та базуються прямо або опосередковано на ринкових даних;
- Рівень 3: моделі оцінки, які використовують вхідні дані, які мають суттєвий вплив на визначення справедливої вартості, відносяться до найбільш низького рівня ієрархії та відсутні у відкритому доступі.

Для активів і зобов'язань, які переоцінюються у консолідованій фінансовій звітності на періодичній основі, Група визначає необхідність їх переміщення між рівнями джерел ієрархії, повторно аналізуючи класифікацію (на підставі вихідних даних найнижчого рівня, які є значними для оцінки за справедливою вартістю в цілому) на кінець кожного звітного періоду.

3.9. Запаси

Запаси відображаються за найменшою з двох величин: собівартістю та чистою вартістю реалізації. Чиста вартість реалізації – це оціночна ціна продажу в ході звичайної діяльності за вирахуванням очікуваних витрат на завершення та продаж. Собівартість сировини та готової продукції на підприємствах сільськогосподарського та цукрового виробництва визначається методом середньозваженої собівартості з урахуванням витрат, понесених на доставку їх до існуючого місця та стану, наприклад транспортування. Незавершене виробництво включає витрати на сировину, матеріали, оплату праці та виробничі накладні витрати, розподілені пропорційно до ступеня завершеності готової продукції. Інвестиції в майбутні врожаї представляють собою добрива та обробку землі для підготовки до наступного вегетаційного періоду. Після посіву витрати на підготовку поля визнаються як біологічні активи, що утримуються за справедливою вартістю мінус витрати на продаж.

3.10. Грошові кошти та їх еквіваленти

Грошові кошти та їх еквіваленти складаються з готівки в касі, коштів на поточних рахунках у банках і депозитів до запитання, або зі строками погашення до трьох місяців.

Грошові кошти та їх еквіваленти первинно визнаються за справедливою вартістю та в подальшому оцінюються за амортизованою вартістю із застосуванням методу ефективної відсоткової ставки.

3.11. Грошові депозити

Грошові депозити утримуються для інвестиційної діяльності. Для цілей консолідованого звіту про рух грошових коштів, короткострокові депозити були включені до інвестиційної діяльності.

3.12. Необоротні активи, класифіковані як утримувані для продажу

Необоротні активи класифікуються в консолідованому звіті про фінансовий стан як «Необоротні активи, утримувані для продажу», якщо їх балансова вартість буде відшкодована головним чином за допомогою операції продажу (включаючи втрату контролю над дочірньою компанією, що тримає активи) протягом дванадцяти місяців після звітної періоду. Активи рекласифікуються, коли виконуються всі наступні умови: (а) активи доступні для негайного продажу у їхньому теперішньому стані; (б) керівництво Групи схвалило та ініціювало активну програму пошуку покупця; (с) активи ведуться дії для продажу активу; (d) продаж очікується протягом одного року; та (е) мало ймовірно, що будуть внесені суттєві зміни до плану продажу або план буде відкликаний.

Необоротні активи, класифіковані як утримувані для продажу в консолідованому звіті про фінансовий стан поточного періоду, не пере класифікуються або повторно представляються у порівняльному консолідованому звіті про фінансовий стан для відображення класифікації на кінець поточного періоду.

Необоротні активи не амортизуються, поки вони класифікуються як утримувані для продажу. Проценти та інші витрати, пов'язані з зобов'язаннями групи вибуття, класифікованої як утримувана для продажу, продовжують визнаватися.

Зобов'язання, безпосередньо пов'язані з групою вибуття, яка буде передана в рамках операції з вибуття, рекласифікуються та представляються окремо у консолідованому звіті про фінансовий стан.

3.13. Торгова дебіторська заборгованість

Торгова та інша дебіторська заборгованість первісно визнається за справедливою вартістю і у подальшому оцінюється за амортизованою вартістю із використанням методу ефективної відсоткової ставки, за вирахуванням резерву під очікувані кредитні збитки.

3.14. Зменшення корисності

а. Фінансові активи

Група розраховує ОКЗ та визнає чисті збитки від знецінення фінансових активів на кожну звітну дату. Група застосовує спрощений підхід МСФЗ 9 для розрахунку очікуваних кредитних збитків, який використовує резерв очікуваних збитків протягом усього періоду для торгівельної дебіторської заборгованості. ОКЗ протягом всього періоду - це ОКЗ, який є результатом усіх можливих подій дефолту протягом очікуваного періоду фінансового інструменту. Розрахунок ОКЗ відображає: (i) неупереджену та зважену за ймовірністю суму, яка визначається шляхом оцінки діапазону можливих результатів, (ii) вартість грошей у часі та (iii) всю обґрунтовану та підтверджену інформацію, яка доступна без зайвих витрат та зусиль, наприкінці кожного звітної періоду про минулі події, поточні умови та прогнози майбутніх умов.

Для тестування всіх інших фінансових активів на предмет знецінення Група застосовує звичайний підхід. При застосуванні звичайного підходу Група розподіляє фінансові активи на наступні категорії:

- активи, по яким не було суттєвого зростання кредитного ризику;
- активи, по яким було суттєве зростання кредитного ризику.

Для фінансових активів, по яким не було суттєвого зростання кредитного ризику після первісного визнання, Група визнає резерв під дванадцятимісячні очікувані кредитні збитки, які є частиною очікуваних кредитних збитків за весь період, тобто очікувані кредитні ризики, що виникають унаслідок всіх можливих випадків дефолту, що можливі протягом дванадцяти місяців після звітної дати.

Для фінансових активів, по яким відбулося суттєве зростання кредитного ризику на індивідуальній чи груповій основі, Група визнає резерв під очікувані кредитні ризики на весь термін, тобто очікувані кредитні ризики, що виникають унаслідок всіх можливих випадків дефолту протягом усього терміну дії фінансового інструмента.

Станом на кожну звітну дату Група оцінює наявність значного збільшення кредитного ризику по фінансовим активам на основі аналізу зміни ризику виникнення дефолту. Група при оцінці зміни кредитного ризику застосовує професійне судження.

Для нарахування резерву кредитних збитків Група розподіляє фінансові активи на наступні категорії згідно спільних характеристик кредитного ризику:

► ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2022 РОКУ
(суми наведені в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

- фінансові активи, отримані від сторонніх контрагентів
- фінансові активи, отримані від пов'язаних сторін.

Нарахування резерву кредитних збитків для фінансових активів, отриманих від сторонніх контрагентів, здійснюється на індивідуальній та на груповій основі. Нарахування резерву на індивідуальній основі здійснюється на основі аналізу заборгованості по окремих дебіторах. Сума резерву, нарахована на груповій основі, коригується на суму резерву, розрахованого на індивідуальній основі. Нарахування резерву кредитних збитків на груповій основі здійснюється на основі коефіцієнтів, що залежать від кількості днів прострочення оплати. Аналіз фінансових активів щодо зменшення їх корисності здійснюється на кінець кожного звітного періоду. При аналізі фінансових активів щодо зменшення їх корисності, Група враховує статистичні дані про прострочену дебіторську заборгованість за останні 2 роки, враховує макроекономічні чинники, які можуть вплинути на майбутні кредитні збитки та визначає відсоток резерву під кредитні збитки по групах дебіторської заборгованості.

Нарахування резерву кредитних збитків для фінансових активів, отриманих від пов'язаних сторін, здійснюється на індивідуальній основі. Нарахування резерву кредитних збитків на індивідуальній основі здійснюється на основі коефіцієнтів, що залежать від кількості днів відстрочення оплати. Група розраховує коефіцієнти на основі міжнародних кредитних рейтингів ризику настання дефолту та виходу з дефолту за фінансовими інструментами, які мають зіставний рівень кредитного ризику. Аналіз фінансових активів щодо зменшення їх корисності здійснюється на кінець кожного звітного періоду.

b. Нефінансові активи

На кожну звітну дату Група переглядає балансову вартість нефінансових активів, інших ніж запаси, що оцінюються за первісною вартістю за мінусом накопиченої амортизації з метою визначення, чи існує будь-яке свідчення того, що ці активи зазнали збитку від зменшення корисності. За наявності такого свідчення Група оцінює суму відшкодування відповідного активу для визначення розміру збитку від знецінення.

Збиток від зменшення корисності визнається, якщо балансова вартість активу чи одиниці, що генерує грошові потоки, перевищує його суму відшкодування. Одиниця, що генерує грошові потоки - це найменша ідентифікована група активів, яка генерує грошові потоки, які значною мірою не залежать від інших активів та груп. Збитки від зменшення корисності відображаються у складі прибутку чи збитку. Збитки від зменшення корисності визнаються щодо одиниць, що генерують грошові потоки, розподіляються спочатку для зменшення балансової вартості будь-якого гудвілу, що належить до одиниці, а потім для зменшення балансової вартості інших активів у підрозділі (групі одиниць) на пропорційній основі.

Сума очікуваного відшкодування являє собою більшу з величин: справедливої вартості за вирахуванням витрат на продаж та вартості використання. При проведенні оцінки вартості використання сума очікуваних майбутніх грошових потоків дисконтується до їхньої теперішньої вартості з використанням ставки дисконту до оподаткування, яка відображає поточні ринкові оцінки вартості грошей у часі та характерні для активу ризику.

c. Сторнування збитків від зменшення корисності

Збитки від зменшення корисності, визнані у попередніх періодах, оцінюються на кожну звітну дату на предмет будь-яких ознак того, що збиток зменшився або більше не існує. Збиток від зменшення корисності зменшується, якщо є якісь ознаки того, що збитки від зменшення корисності, визнані в попередніх періодах, для активу можуть більше не існувати або можуть бути зменшені, а в оцінках, що використовуються для визначення суми відшкодування, відбулися зміни. Збиток від зменшення корисності зменшується лише в тій мірі, в якій балансова вартість активу не перевищує балансову вартість, яка була б визначена за вирахуванням амортизації, якщо не було визнано збитків від зменшення корисності.

3.15. Власний капітал

Зареєстрований (пайовий) капітал, капітал у дооцінках, додатковий капітал та нерозподілений прибуток (непокритий збиток) класифікуються як власний капітал.

3.16. Чисті активи, які належать учасникам

Зобов'язання Групи з відшкодування часток учасників призводить до виникнення фінансового зобов'язання, сума якого дорівнює поточній вартості відшкодування, навіть якщо зазначене зобов'язання залежить від наміру учасників реалізувати своє право. Розмір зобов'язання варіюється та залежить від розміру чистих активів Групи.

Це зобов'язання відноситься у категорію довгострокових зобов'язань до того моменту, поки чисті активи є додатними, оскільки Група має безумовне право відстрочити відшкодування часток учасників, принаймні, на один рік після дати отримання вимоги про відшкодування.

Якщо на звітну дату дотримуються критерії для виключення класифікації чистих активів відповідно до МСБО 32 «Фінансові інструменти: презентація», вони підлягають рекласифікації у капітал.

3.17. Кредити та позики

Кредити та позики первісно визнаються за справедливою вартістю, за вирахуванням витрат, понесених на здійснення операцій. Після первісного визнання, кредити та позики оцінюються за амортизованою вартістю, при цьому будь-які різниці між собівартістю та вартістю погашення визнаються у звіті про фінансові результати протягом періоду, на який були залучені позикові кошти, з використанням методу ефективної процентної ставки.

Якщо позикові кошти викуповуються або погашаються до строку погашення, будь-яка різниця між сумою погашення та балансовою вартістю визнається відразу у звіті про фінансові результати.

3.18. Торгова кредиторська заборгованість

Торгова кредиторська заборгованість нараховується, коли контрагент виконав свої зобов'язання за договором, і спочатку визнається за справедливою вартістю, а в подальшому обліковується за амортизованою вартістю з використанням методу ефективної процентної ставки.

3.19. Аванси отримані

Отримані аванси відображаються за первісно отриманими сумами.

3.20. Податки

Податок на прибуток

Податок на прибуток відображається у консолідованій фінансовій звітності відповідно до вимог законодавства, яке було чинним або по суті чинним на кінець звітного періоду. Витрати/(дохід) з податку на прибуток включають поточні податки та відстрочене оподаткування та відображаються у складі прибутку чи збитку за рік, якщо тільки вони не мають бути відображені в іншому сукупному доході або безпосередньо у складі капіталу у зв'язку з тим, що вони стосуються операцій, які також відображені у цьому самому або іншому періоді в іншому сукупному доході або безпосередньо у складі капіталу.

Поточний податок – це сума, що, як очікується, має бути сплачена податковим органам або ними відшкодована стосовно оподатковуваних прибутків чи збитків за поточний та попередні періоди.

Якщо консолідована фінансова звітність затверджується до подання відповідних податкових декларацій, то сума оподатковуваних прибутків або збитків розраховується на основі бухгалтерських оцінок. Інші податки, за винятком податку на прибуток, обліковуються у складі операційних витрат.

Відстрочений податок на прибуток розраховується за методом балансових зобов'язань відносно перенесених на майбутні періоди податкових збитків та тимчасових різниць, що виникають між податковою базою активів та зобов'язань та їхньою балансовою вартістю для цілей фінансової звітності.

Відповідно до виключення при початковому визнанні, відстрочений податок не визнається для тимчасових різниць, що виникають при початковому визнанні активу або зобов'язання у результаті операції, яка не є об'єднанням бізнесу і яка при початковому визнанні не впливає на бухгалтерський або оподатковуваний прибуток. Суми відстрочених податків визначаються із використанням ставок оподаткування, які були введені в дію або практично були введені в дію станом на кінець звітного періоду і які, як очікується, застосовуватимуться у періоді, коли будуть сторновані тимчасові різниці або зараховані перенесені податкові збитки.

Відстрочені податкові активи по тимчасових різницях, що зменшують оподатковувану базу, та перенесені податкові збитки відображаються лише в тому обсязі, в якому існує ймовірність сторнування тимчасових різниць і отримання у майбутньому достатнього оподаткованого прибутку, відносно якого можна буде реалізувати тимчасові різниці.

Відстрочені податкові активи та зобов'язання оцінюються за податковими ставками, які, як очікується, застосовуватимуться в році, коли актив реалізується або зобов'язання буде погашено, виходячи з ставок податку (та податкового законодавства), що набрали чинності або вступили в дію в основному на звітну дату.

Податок на додану вартість

В Україні ПДВ стягується за такими ставками: 20% застосовується у разі поставок товарів або послуг на території України, включаючи поставки без чітко визначеної суми винагороди, та імпорту товарів в Україну (крім випадків, чітко передбачених законодавством); 0% застосовується у разі експорту товарів та супутніх послуг; знижена ставка 7% застосовується у разі постачання на території та імпорту в Україну лікарських засобів, медичних виробів та інших окремих товарів і послуг. Ставка 14% застосовується на операції з імпорту та постачання на території України деякої сільськогосподарської продукції.

Вхідний ПДВ у разі продажу товарів або послуг обліковується в момент відвантаження товарів або надання послуг чи в момент надходження платежу від клієнта, залежно від того, що відбулося раніше.

Вхідний ПДВ обліковується наступним чином: право на податковий кредит за вхідним ПДВ у разі закупівель виникає у момент реєстрації накладної з ПДВ, яка видається у момент надходження оплати постачальнику чи в момент переходу права власності на товари або надання послуг в Єдиному державному реєстрі податкових накладних, залежно від того, що відбулося раніше, а право на податковий кредит за вхідним ПДВ у разі імпорту товарів або послуг виникає на дату сплати податку.

Дебіторська заборгованість за виданими авансами постачальникам і поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами від клієнтів показані у цій фінансовій звітності за вирахуванням ПДВ, оскільки очікується, що розрахунок за такими сумами буде здійснено шляхом поставки відповідних товарів або послуг.

Фіксований сільськогосподарський податок

Відповідно до Податкового кодексу України, сільськогосподарські компанії, які займаються виробництвом, переробкою та реалізацією сільськогосподарської продукції, можуть зареєструватися як платники фіксованого сільськогосподарського податку (ФСП), за умови, що їхні доходи від реалізації сільськогосподарських товарів власного виробництва становлять більше ніж 75% від їхніх валових доходів за попередній рік.

Замість податку на прибуток підприємств, земельного податку, збору за спеціальне використання води, муніципального податку, податку на транспортні засоби, зборів на геологічні дослідження та плати за торговий патент, сплачується фіксований сільськогосподарський податок. Сума фіксованого сільськогосподарського податку, що підлягає сплаті, обчислюється у відсотках від умовної вартості всіх земельних ділянок (визначеної державою), які були передані в оренду або знаходяться у власності платника податку. Фіксований сільськогосподарський податок відноситься на витрати того періоду, якого він стосується.

3.21. Облік державних грантів

Українське законодавство передбачає низку різних грантів і податкових пільг для компаній, що займаються сільськогосподарською діяльністю. Гранти та пільги затверджуються Верховною Радою (Парламентом), а також Міністерством аграрної політики, Міністерством фінансів, Державним комітетом водного господарства, податковими органами та місцевими районними адміністраціями.

Державні гранти визнаються, коли існує достатня впевненість, що грант буде отриманий та усі інші умови для його отримання будуть дотримані. Державні гранти визнаються як доходи на систематичній основі протягом періодів, у яких Група визнає відповідні витрати, на компенсацію яких вони були отримані. Якщо умови грантів не виконуються на звітну дату, отримані кошти відображаються у консолідованій фінансовій звітності Групи як доходи майбутніх періодів.

Державні гранти, пов'язані з рослинництвом та тваринництвом

Відповідно до Закону України «Про підтримку сільського господарства» усі сільгоспвиробники, які звертаються за субсидією, повинні бути включені до Державного реєстру одержувачів бюджетних субсидій. Сільськогосподарський товаровиробник – це фермерське господарство або підприємство, яке за останні 12 звітних періодів (місяців) отримало 75 відсотків обсягу продажів від реалізації сільськогосподарської продукції.

До переліку субсидованої сільськогосподарської продукції Групи входять: цукровий буряк, молоко та м'ясо.

Часткова компенсація фінансових витрат та інші субсидії

Група має право отримувати за низкою державних програм по відшкодуванню вартості сільськогосподарської техніки та добрив, що виготовлені в Україні. Сільськогосподарські виробники повинні відповідати певним критеріям для отримання таких субсидій.

Оскільки проценти та інші субсидії підлягають сплаті тільки коли це дозволено державним бюджетом, вони визнаються на касовій основі та відображаються в інших операційних доходах.

3.22. Виручка

Виручка - це дохід, що виникає у ході звичайної діяльності Групи. Виручка визнається в сумі ціни угоди. Ціна угоди - це сума винагороди, право на яку Група очікує отримати в обмін на передачу контролю над об'єктами товарами чи послугами покупцю, без урахування сум, одержаних від імені третіх сторін.

Виручка визнається за вирахуванням знижок, повернень та податку на додану вартість, а також інших аналогічних обов'язкових платежів.

Продажі товарів

Продажі визнаються на момент переходу контролю над товаром, тобто коли товари поставлені покупцю, покупець має повну свободу дій щодо товарів і коли відсутнє невиконане зобов'язання, яке може вплинути на приймання покупцем товарів. Поставка вважається виконаною, коли товари були доставлені у визначене місце, ризики застаріння та втрати перейшли до покупця, і покупець прийняв товари відповідно до договору, строк дій положень про приймання закінчився або у Групи наявні об'єктивні докази того, що всі критерії приймання були виконані.

Вважається, що елемент фінансування відсутній, оскільки продажі здійснюються із наданням відстрочки платежу на термін, що відповідає ринковій практиці. Дебіторська заборгованість визнається, коли товари поставлені, оскільки на цей момент винагорода є безумовною, тому що настання строку платежу зумовлене тільки плином часу.

Продажі послуг

Група надає послуги за договорами з фіксованою та змінною винагородою. Якщо Група передає контроль над послугою протягом періоду і, відповідно, виконує зобов'язання до виконання протягом періоду, виручка від надання послуг визнається у тому звітному періоді, в якому послуги були надані. За договорами з фіксованою винагородою виручка визнається на основі обсягу послуг, фактично наданих до кінця звітного періоду, пропорційно загальному обсягу послуг, що надаються, оскільки покупець одночасно отримує і споживає вигоди. Виручка визначається на основі фактично витраченого робочого часу відносно загальних очікуваних витрат часу.

У випадку договорів із фіксованою винагородою, покупець сплачує фіксовану суму відповідно до графіку платежів. Якщо вартість послуг, наданих Групою, перевищує суму платежу, визнається актив за договором із покупцем. Якщо сума платежів перевищує вартість наданих послуг, визнається зобов'язання за договором із покупцем.

Якщо договір включає змінну винагороду, виручка визнається, тільки якщо існує висока ймовірність того, що в майбутніх періодах не буде значного зменшення такої виручки.

3.23. Процентні доходи

Процентні доходи відображаються в консолідованому звіті про сукупний дохід за всіма борговими інструментами за методом нарахування з використанням ефективної відсоткової ставки. Процентний дохід включає в себе номінальний відсоток, а також амортизацію дисконту або премії.

3.24. Витрати

Витрати відображаються за методом нарахування.

3.25. Фінансові витрати та доходи

Фінансові витрати включають витрати з відсотків за кредитами та позиками та курсові різниці. Всі процентні та інші витрати за позиковими коштами відносяться на витрати із використанням методу ефективної процентної ставки.

Фінансові доходи переважно складаються з процентних доходів за банківськими депозитами. Процентні доходи розраховані за методом ефективної процентної ставки.

Витрати на позики, безпосередньо пов'язані з придбанням, будівництвом або створенням активу, який обов'язково вимагає тривалого періоду для його підготовки до планового використання або продажу, капіталізуються в складі первісної вартості такого активу. Усі інші витрати на позики відносяться на витрати у тому звітному періоді, в якому вони були понесені. Витрати на позики включають виплату процентів та інші витрати, понесені суб'єктом господарювання у зв'язку з позиковими коштами. Група не застосовує МСБО 23 «Витрати на позики» до витрат на позики, які прямо відносяться до придбання, будівництва або виробництва кваліфікованого активу, оціненого (який буде оцінений) за справедливою вартістю:

- біологічних активів, що належать до сфери застосування МСБО 41 «Сільське господарство»;
- запасів, які виробляються або іншим чином виготовляються постійно або серійно у великій кількості.

3.26. Згорання фінансових активів та фінансових зобов'язань

Фінансовий актив та фінансове зобов'язання згортається і чиста сума подається в консолідованому звіті про фінансовий стан, якщо і тільки якщо існує юридично забезпечене право на згорання визнаних сум і є намір погасити зобов'язання на нетто-основі або продати актив й одночасно погасити зобов'язання.

3.27. Звіт про рух грошових коштів

Звіт про рух грошових коштів підготовлений за непрямим методом. Зміни у статтях звіту про фінансовий стан, які не призвели до виникнення грошових потоків, таких як курсові різниці, зміни справедливої вартості тощо, були виключені для цілей підготовки цієї звітності. Активи або зобов'язання, придбані в рамках об'єднання підприємств, включаються в інвестиційну діяльність (за вирахуванням придбаних грошових коштів). Дивіденди, сплачені власникам простих акцій, включаються до фінансової діяльності. Дивіденди отримані класифікуються як інвестиційна діяльність. Проценти сплачені включаються до фінансової діяльності. Проценти сплачені включаються до інвестиційної діяльності. Платежі за зобов'язаннями з оренди – частина процентів та основної суми – включаються до фінансової діяльності.

3.28. Прийняті нові та змінені стандарти та тлумачення

Були опубліковані окремі нові стандарти та інтерпретації, що будуть обов'язковими для застосування Групою у річних періодах, починаючи з 1 січня 2023 року та пізніших періодах. Група не застосовувала ці стандарти та інтерпретації до початку їх обов'язкового застосування.

Міжнародні Стандарти Фінансової Звітності («МСФЗ»):

- МСФЗ 17 «Страхові контракти» (вступають у силу для річних періодів, які починаються з 1 січня 2023 року).

Поправки до існуючих стандартів та інтерпретацій:

- **Класифікація зобов'язань у короткострокові або довгострокові – зміни МСБО 1** (опубліковані 23 січня 2020 року; відстрочення дати набрання чинності (опубліковані 15 липня 2020 року і вступають у силу для річних періодів, що починаються 1 січня 2023 року або після цієї дати).
- **Непоточні зобов'язання з ковенантами** (опубліковані 31 жовтня 2022 року і вступають у силу для річних періодів, що починаються 1 січня 2024 року або після цієї дати).

► ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2022 РОКУ
(суми наведені в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

- **Основні засоби – надходження до запланованого використання, Виручка, отримана до початку запланованого використання активу, Обтяжливі договори – вартість виконання договору, Посилання на Концептуальну основу – зміни обмеженої сфери застосування до МСБО 16, МСБО 37 та МСФЗ 3, і Щорічні удосконалення МСФЗ 2018-2020 років – зміни МСФЗ 1, МСФЗ 9, МСФЗ 16 та МСБО 41** (опубліковані 14 травня 2020 року і вступають у силу для річних періодів, які починаються з 1 січня 2022 року або після цієї дати).
- **Поправки до МСФЗ 17 та поправка до МСФЗ 4** (опубліковані 25 червня 2020 року і вступають у силу для річних періодів, які починаються з 1 січня 2023 року).
- **Поправки до МСБО 1 та Практичне положення 2 з МСФЗ: Розкриття облікової політики** (опубліковані 12 лютого 2021 року і вступають у силу для річних періодів, які починаються з 1 січня 2023 року або після цієї дати).
- **Поправки до IAS 8: Визначення бухгалтерських оцінок** (опубліковані 12 лютого 2021 року і вступають у силу для річних періодів, які починаються з 1 січня 2023 року).
- **Відкладений податок, пов'язаний з активами та зобов'язаннями, що виникають внаслідок однієї операції - поправки до МСБО 12** (опубліковані 7 травня 2021 року і вступають у силу для річних періодів, які починаються з 1 січня 2023 року або після цієї дати).
- **Поправки до МСФЗ 17 «Страхові контракти»: Початкове застосування МСФЗ 17 і МСФЗ 9 – Порівняльна інформація»** (опубліковані 9 грудня 2021 р.).
- **Поправки до МСФЗ 16 «Оренда»:** зобов'язання щодо оренди при продажу та зворотній оренді (опубліковані 22 вересня 2022 року і вступають у силу для річних періодів, що починаються 1 січня 2024 року або після цієї дати).
- **Поправки до МСБО 1 «Подання фінансової звітності».** Ці поправки 2020 року роз'яснюють, що зобов'язання класифікуються як поточні або непоточні залежно від прав, які існують на кінець звітного періоду. Зобов'язання є довгостроковими, якщо суб'єкт господарювання має суттєве право на кінець звітного періоду відстрочити погашення щонайменше на дванадцять місяців. Керівництво більше не вимагає, щоб таке право було безумовним. Очікування керівництва щодо того, чи скористається воно згодом правом на відстрочення погашення, не впливають на класифікацію зобов'язань. Право на відстрочку існує, лише якщо суб'єкт господарювання виконує будь-які відповідні умови станом на кінець звітного періоду. Зобов'язання класифікується як поточне, якщо умова порушується на звітну дату або раніше, навіть якщо від позикодавця отримано відмову від цієї умови після закінчення звітного періоду. І навпаки, позика класифікується як непоточна, якщо кредитна умова порушується лише після звітної дати. Крім того, поправки включають уточнення вимог до класифікації боргу, який компанія може погасити шляхом конвертації його в капітал. «Розрахунок» визначається як погашення зобов'язання грошовими коштами, іншими ресурсами, що втілюють економічні вигоди, або власними інструментами капіталу суб'єкта господарювання.

Відповідно до поправок 2022 року, ковенант впливає на наявність права на відстрочку розрахунку на кінець звітного періоду, якщо дотримання ковенант вимагається до кінця звітного періоду або до нього. Ці поправки визначають, що умови, яких необхідно дотримуватися після звітної дати, не впливають на класифікацію боргу як поточного чи непоточного на звітну дату. Суб'єкт господарювання зобов'язаний розкривати інформацію про ці зобов'язання та пов'язану з ними інформацію в примітках до фінансової звітності.

Наразі Група оцінює вплив цих змін на її фінансову звітність. Якщо інше не зазначено вище, не очікується суттєвого впливу цих нових стандартів та інтерпретацій на фінансову звітність Групи.

4. Вибуття дочірніх компаній

У лютому 2021 року Група передала контроль над 100% частки СТОВ «Ляшівка» за 91 611 тис. грн. Перевищення отриманої компенсації над чистими активами, що вибувають, у розмірі 69 785 тис. грн. визнається у звіті про прибутки та збитки як прибуток від вибуття дочірніх компаній.

У лютому 2021 року Група продала 95% частки ТДВ «Новоіванівський цукровий завод» за одержану компенсацію на суму 28 500 тис. грн. Перевищення вибутих чистих активів над отриманою компенсацією на суму 3 792 тис. грн. визнається у звіті про прибутки та збитки як збиток від вибуття дочірніх компаній.

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ ФІРМА «АСТАРТА-КИЇВ»

► ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2022 РОКУ
(суми наведені в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

У березні 2021 року Група продала 100% частки ТОВ «Агросвіт Савинці» за одержану компенсацію на суму 63 845 тис. грн. Перевищення отриманої компенсації над чистими активами, що вибувають, у розмірі 52 692 тис. грн. визнається у звіті про прибутки та збитки як прибуток від вибуття дочірніх компаній.

У вересні 2021 року Група продала 100% частки ТОВ «Почайна-Офіс» за отриману винагороду на суму 66 531 тис. грн. Перевищення вибутих чистих активів над отриманою компенсацією на суму 17 434 тис. грн. визнається у звіті про прибутки та збитки як збиток від вибуття дочірніх компаній.

Балансова вартість активів та зобов'язань на дату продажу:

	СТОВ «Ляшівка»	ТДВ «Новоіванівський цукровий завод»	ТОВ «Агросвіт Савинці»	ТОВ «Почайна- Офіс»
Основні засоби	12 395	27 136	563	66
Інвестиційна нерухомість	-	-	-	97 478
Активи у формі права користування	39 346	13 200	21 465	663
Відстрочені податкові активи	-	-	-	232
Товарно-матеріальні запаси	10 713	2 032	13 525	-
Торгова дебіторська заборгованість	-	1 299	-	-
Інша дебіторська заборгованість та передплати	108	3 411	589	21 472
Гроші та їх еквіваленти	8	1	1	27
Всього активи	62 570	47 079	36 143	119 938
Інші довгострокові зобов'язання	19	-	-	-
Зобов'язання з оренди	31 416	11 278	16 544	550
Торгова кредиторська заборгованість	4	-	-	12
Поточна частина зобов'язання з оренди	9 098	2 553	8 443	116
Інші зобов'язання та кредиторська заборгованість	207	956	3	35 295
Всього зобов'язання	40 744	14 787	24 990	35 973
Чисті активи	21 826	32 292	11 153	83 965
	СТОВ «Ляшівка»	ТДВ «Новоіванівський цукровий завод»	ТОВ «Агросвіт Савинці»	ТОВ «Почайна- Офіс»
Компенсація отримана або підлягає отриманню:				
Грошові кошти отримані	91 611	28 500	63 845	66 531
Всього компенсація отримана	91 611	28 500	63 845	66 531
Балансова вартість реалізованих чистих активів	21 826	32 292	11 153	83 965
Прибуток/(збиток) від продажу	69 785	(3 792)	52 692	(17 434)

Чисті грошові потоки, отримані від продажу дочірніх компаній:

	СТОВ «Ляшівка»	ТДВ «Новоіванівський цукровий завод»	ТОВ «Агросвіт Савинці»	ТОВ «Почайна- Офіс»
Грошові кошти, отримані від продажу дочірніх підприємств	91 611	28 500	63 845	66 531
Грошові кошти реалізовані у складі дочірніх підприємств	(8)	(1)	(1)	(27)
Чистий грошовий потік від вибуття	91 603	28 499	63 844	66 504

Оскільки дочірні компанії були продані до 31 грудня 2021 року, активи та зобов'язання, класифіковані як утримувані для продажу, більше не включаються у звіт про фінансовий стан.

► ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2022 РОКУ
(суми наведені в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

5. Основні засоби

Рух основних засобів за 2022 та 2021 роки, був представлений наступним чином:

	Будівлі	Машини та обладнання	Транспортні засоби	Інші основні засоби	Незавершені капітальні інвестиції	Всього
Первісна чи переоцінена вартість на 01 січня 2021 року	4 324 873	4 282 105	188 073	176 078	91 243	9 062 372
Придбання	-	-	-	-	496 872	496 872
Вибуття	(46 064)	(131 606)	(5 201)	(4 556)	-	(187 427)
Надходження з незавершеного будівництва	63 066	271 236	86 353	10 591	(431 246)	-
Первісна чи переоцінена вартість на 31 грудня 2021 року	4 341 875	4 421 735	269 225	182 113	156 869	9 371 817
Придбання	-	-	-	-	587 217	587 217
Вибуття	(19 947)	(29 945)	(13 971)	(4 927)	-	(68 790)
Знецінення	(16 903)	(24 808)	-	-	-	(41 711)
Переоцінка	819 834	925 275	-	-	-	1 745 109
Сторнування знецінення основних засобів, нетто	20 066	61 051	-	-	-	81 117
Надходження з незавершеного будівництва	93 150	368 587	12 707	8 226	(482 670)	-
Переміщення між групами	(60 021)	51 164	(64 146)	73 003	-	-
Списання амортизації	(955 486)	(2 825 242)	-	-	-	(3 780 728)
Первісна чи переоцінена вартість на 31 грудня 2022 року	4 222 568	2 947 817	203 815	258 415	261 416	7 894 031
Накопичена амортизація станом на 01 січня 2021 року	(517 539)	(1 538 817)	(103 438)	(121 756)	-	(2 281 550)
Нарахована амортизація за звітний період	(230 531)	(754 381)	(34 549)	(25 275)	-	(1 044 736)
Вибуття	10 725	84 973	4 355	3 974	-	104 027
Накопичена амортизація станом на 31 грудня 2021 року	(737 345)	(2 208 225)	(133 632)	(143 057)	-	(3 222 259)
Нарахована амортизація за звітний період	(217 887)	(617 489)	(22 836)	(21 772)	-	(879 984)
Вибуття	5 235	16 021	6 679	5 074	-	33 009
Переоцінка	955 486	2 825 242	-	-	-	3 780 728
Переміщення між групами	(5 489)	(15 549)	28 482	(7 444)	-	-
Накопичена амортизація станом на 31 грудня 2022 року	-	-	(121 307)	(167 199)	-	(288 506)
Чиста балансова вартість на 01 січня 2021 року	3 807 334	2 743 288	84 635	54 322	91 243	6 780 822
Чиста балансова вартість на 31 грудня 2021 року	3 604 530	2 213 510	135 593	39 056	156 869	6 149 558
Чиста балансова вартість на 31 грудня 2022 року	4 222 568	2 947 817	82 508	91 216	261 416	7 605 525

Станом на 31 грудня 2022 року оцінка будівель, машин та обладнання Групи була проведена незалежним оцінювачем відповідно до Міжнародних стандартів оцінки. Більшість будівель, деяких машин та обладнання були оцінені з використанням ринкового підходу, що знаходиться в межах рівня 3 ієрархії справедливої вартості. Інші об'єкти будівель, машин та обладнання були оцінені з використанням методу амортизованої відновлюваної вартості, що знаходиться в межах рівня 3 ієрархії справедливої вартості.

Ринковий підхід використовує ціни та іншу релевантну інформацію, отриману в результаті ринкових операцій із залученням ідентичних або порівнянних (тобто подібних) активів. Методи оцінки, які відповідають ринковому підходу, використовують ціни та інші ринкові дані, отримані в результаті спостережуваних операцій для тих самих або подібних активів, наприклад, дохід або коефіцієнти EBITDA.

Витратний підхід або визначає вартість будівництва активів у їх поточному стані та враховує строк їх корисного використання, що залишився, або визначає справедливу вартість як амортизовану вартість заміщення. Витратний підхід використовувався лише в тих випадках, коли не було можливості використовувати ринковий підхід.

Наступні фактори були враховані при визначенні справедливої вартості будівель за підходом амортизованої відновлюваної вартості:

- вартість будівництва активу базується на вартості необхідних матеріалів та будівельних робіт на дату оцінки;
- очікуване використання активу оцінюється з посиланням на очікувану потужність або фізичну продуктивність активу;
- технічне або комерційне старіння, що виникає внаслідок змін або вдосконалень у виробництві продукту чи послуги, що випускається активом, а також фізичного зносу.

Основним припущенням, яке враховувалося при визначенні справедливої вартості будівель, машин та обладнання за амортизованою відновлюваною вартістю та ринковими підходами, є індекс фізичного зносу. Якби індекс фізичного зносу, застосований для визначення справедливої вартості будівель, машин та обладнання, був на 5% вищим/нижчим, тоді їх балансова вартість складала би 575 376 тис. грн. і 546 355 тис. грн. менше/більше відповідно.

Незалежний оцінювач використав наступні джерела інформації:

- ціни виробників, індекси за даними Держстату України (<http://www.ukrstat.gov.ua/>), Євростату (<http://ec.europa.eu/eurostat>) (для відновлюваної вартості машин та обладнання) і Economist Intelligence Unit (EIU) (<http://eiu.com>), OECD-FAO (<http://stats.oecd.org/>), <http://www.minregion.gov.ua>; Inform agency APK (<https://www.apk-inform.com/ru/prices>);
- Реєстр УПВС, 1969 р., який є найбільш часто використовуваним джерелом інформації для інтегрального коефіцієнта вартості будівництва в Україні для об'єктів, які були побудовані більше 20 років тому (для вартості заміщення будівель);
- «Marshall Valuation Service, 2007», Marshall&Swift» і «ASA_Normal Useful Life», Американська спілка оцінювачів (для розрахунку фізичної амортизації). Використовувався метод прямолінійної фізичної амортизації;
- Дослідження Duff&Pheips 2022 Довідник оцінки: Посібник з вартості капіталу (для відновлюваної вартості будівель);
- Загальнодоступні ринкові ціни на відкритих маркетплейсах за 2022 рік (за відновлюваною та ринковою вартістю транспортних засобів та спецтехніки);
- Оновлений перелік власних машин та обладнання для аграрно-виробничого комплексу датований 7 березня 2022 року (за відновлюваною та ринковою вартістю транспортних засобів та спецтехніки). Оцінювач застосував до 10% понижувального коефіцієнта для зниження цін на ринку.

Тест на знецінення - припущення та їх чутливість

Основні припущення, використані в процесі тестування на предмет зменшення корисності, – це ставка дисконтування, цін реалізації та вартість виробництва. Ставки дисконтування були попередньо оцінені на основі середньозваженої вартості капіталу та були представлені наступним чином:

Основні припущення, використані в процесі тестування на предмет зменшення корисності – це ставка дисконтування, цін реалізації та вартість виробництва. Ставки дисконтування були попередньо оцінені на основі середньозваженої вартості капіталу та були представлені наступним чином:

- ОГП цукор: 28,5% для 5-річного періоду і 12,37% для звітного періоду
- ОГП сільське господарство: 31,2% для 5-річного періоду і 13,78% для звітного періоду
- ОГП переробка сої: 28,5% для 5-річного періоду і 12,37% для звітного періоду
- ОГП великої рогатої худоби: 31,2% для 5-річного періоду і 13,78% для звітного періоду

Ставки дисконтування протягом кінцевого періоду є реальними ставками дисконтування (тобто без впливу інфляції). Обсяг виробництва оцінювався на основі поточного рівня виробництва відповідно до річного бюджету, затвердженого вищим керівництвом. Потенційне збільшення землі, урожайності, кількості корів чи удою молока не враховується. Вартість виробництва оцінювалась на основі передбачених бюджетом витрат на наступний рік, збільшених на очікуваний рівень інфляції, з урахуванням високого або низького рівня інфляції у випадку витрат,

► ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2022 РОКУ

(суми наведені в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

прямо або непрямо прив'язаних до курсу доларів США або спеціальних індексів. При визначенні цін реалізації Група проаналізувала наявні прогнози щодо експорту та внутрішнього ринку, включаючи прогнозований попит і пропозицію та законодавчі обмеження на експортні продажі.

Такі ціни реалізації були використані для п'ятирічного періоду:

- Пшениця: 6 963 - 6 266 грн. за тонну
- Кукурудза: 6 203 - 6 966 грн. за тонну
- Соя: 15 698 - 18 172 грн. за тонну
- Соєва олія: 42 950 - 58 972 грн. за тонну
- Молоко: 13 968 - 20 239 грн. за тонну
- Цукор: 27 200 - 39 231 грн. за тонну

Для кожної ОГПП вартість відшкодування, визначена за моделлю вартості використання, перевищила балансову вартість ОГПП станом на 31 грудня 2022 року. Аналіз чутливості для ключових припущень враховує вплив обґрунтовано можливих змін основних припущень на балансову вартість основних засобів на кінець звітного періоду. Збільшення ставки дисконтування на 1%, зниження ціни на 10% та збільшення вартості на 10% не матиме впливу на балансову вартість основних засобів та відповідно знецінення та/або зменшення резерву переоцінки на кінець звітного періоду. Аналіз чутливості ґрунтується на зміні істотного припущення при незмінності всіх інших припущень. Аналіз чутливості може не представляти фактичні зміни балансової вартості основних засобів, оскільки малоімовірно, що зміни у припущеннях відбуватимуться окремо одна від одної. У випадку переробки сої, можливі зміни в основних припущеннях, як показано нижче, не призведуть до збільшення балансової вартості над вартістю використання.

<i>(в тисячах гривень)</i>	ОГПП Цукор	ОГПП Сільське господарство
Зменшення ціни на 10%	1 793 255	1 394 158
Збільшення собівартості на 10%	1 539 204	57 690

Тест на знецінення, проведений станом на 31 грудня 2022 року, показав, що відновлювана вартість активів в цукровому сегменті Групи становить 2 807 596 тис. грн. і перевищує його загальну балансову вартість на 893 493 тис. грн., в сегменті великої рогатої худоби: 1 955 247 тис. грн. і перевищує його загальну балансову вартість на 283 067 тис. грн., відновлювана вартість активів в сегменті сільського господарства становить 7 939 693 тис. грн. та показує перевищення загальної балансової вартості на 3 582 510 тис. грн., а відновлювана вартість активів в сегменті соєвої переробки становить 2 216 392 тис. грн. і перевищує його загальну балансову вартість на 1 444 741 тис. грн.

Знецінення окремих об'єктів основних засобів

Збільшення вартості активів в результаті переоцінки визнається безпосередньо в іншому сукупному доході, за винятком тих випадків, коли воно сторнує попереднє зменшення від переоцінки, визнане у звіті про фінансові результати. Зменшення вартості активів, внаслідок переоцінки, визнається у звіті про фінансові результати як знецінення, за винятком тих випадків, коли воно сторнує попереднє збільшення від переоцінки, визнане безпосередньо в іншому сукупному доході. В результаті переоцінки станом на 31 грудня 2022 року, сторнування знецінення основних засобів у сумі 39 406 тис. грн. було визнано в інших операційних витратах (31 грудня 2021: 0 тис. грн.).

Інші питання

Станом на 31 грудня 2022 року балансова вартість наступних класів основних засобів, яка була б включена до консолідованої фінансової звітності, якби будівлі були відображені за собівартістю за вирахуванням накопиченої амортизації та будь-яких накопичених збитків від зменшення корисності, становить 2 437 884 тис. грн. (31 грудня 2021: 2 422 502 тис. грн.), а машин та обладнання: 1 920 892 тис. грн. (31 грудня 2021: 1 859 135 тис. грн.).

У 2022 році, збільшення суми переоцінки в розмірі 252 673 тис. грн. (2021: 404 702 тис. грн.) було перекласифіковане з резерву переоцінки до накопиченого прибутку, оскільки він був реалізований через знос або вибуття переоцінених об'єктів основних засобів.

► ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2022 РОКУ
(суми наведені в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Оцінка будівель, машин та іншого обладнання Групи була проведена станом на 31 грудня 2022 року незалежним оцінювачем відповідно до Міжнародних стандартів оцінки. Вартість більшості будівель, машин та іншого обладнання була оцінена за ринковим підходом, отже вона належить до третього рівня ієрархії справедливої вартості. Вартість інших будівель, машин та іншого обладнання була оцінена за методом залишкової вартості заміщення, отже вона належить до третього рівня ієрархії справедливої вартості.

Інформація про балансову вартість основних засобів, переданих як забезпечення за банківськими кредитами, подана у Примітці 12.

6. Активи у формі права користування

Станом на 31 грудня 2022 року та 2021 року, активи у формі права користування представлені наступним чином:

Активи у формі прав користування:	Земля	Будівлі	Всього
Вартість активів у формі прав користування станом на 01 січня 2022 року	5 203 841	206 389	5 410 230
Накопичена амортизація станом на 01 січня 2022 року	(1 760 154)	(30 353)	(1 790 507)
Чиста балансова вартість станом на 01 січня 2022 року	3 443 687	176 036	3 619 723
Надходження активів у формі прав користування	829 301	73 359	902 660
Амортизація	(642 450)	(20 572)	(663 022)
Вибуття	(59 779)	(354)	(60 133)
Вартість активів у формі прав користування станом на 31 грудня 2022 року	5 809 092	275 808	6 084 900
Накопичена амортизація станом на 31 грудня 2022 року	(2 238 333)	(47 339)	(2 285 672)
Чиста балансова вартість станом на 31 грудня 2022 року	3 570 759	228 469	3 799 228

Активи у формі прав користування:	Земля	Будівлі	Машини	Всього
Вартість активів у формі прав користування станом на 01 січня 2021 року	4 378 511	211 746	13 632	4 603 889
Накопичена амортизація станом на 01 січня 2021 року	(1 317 204)	(14 973)	-	(1 332 177)
Чиста балансова вартість станом на 01 січня 2021 року	3 061 307	196 773	13 632	3 271 712
Надходження активів у формі прав користування	984 940	2 556	-	987 496
Амортизація	(573 638)	(16 584)	-	(590 222)
Вибуття	(28 922)	(130)	(13 632)	(42 684)
Інші зміни	-	(6 579)	-	(6 579)
Вартість активів у формі прав користування станом на 31 грудня 2021 року	5 203 841	206 389	-	5 410 230
Накопичена амортизація станом на 31 грудня 2021 року	(1 760 154)	(30 353)	-	(1 790 507)
Чиста балансова вартість станом на 31 грудня 2021 року	3 443 687	176 036	-	3 619 723

Окрім амортизації активів у формі прав користування, що наведена вище, та витрат на відсотки за зобов'язаннями з оренди (вартість вибуття включена) (Примітка 13) в звіті про фінансові результати також визнані:

	2022	2021
Витрати на короткострокову оренду	16 101	12 856
Витрати, що стосуються змінних орендних платежів, що не включаються до оцінки лізингових зобов'язань (включаються до складу операційних витрат)	46 026	40 165

Загальна сума відтоку грошових коштів за договорами оренди протягом 2022 року склала 1 114 150 тис. грн. (2021: 1 098 877 тис. грн.) та класифікується як фінансова діяльність у консолідованому звіті про рух грошових коштів.

(i) Орендна діяльність Групи

Група здає в оренду земельні ділянки, офісні та складські приміщення для операційної діяльності. Зазвичай договори оренди укладаються на фіксований строк від 1 до 49 років. Договори на оренду складського приміщення зазвичай укладаються на фіксований строк не більше ніж 12 місяців. Для деяких складів керівництво розглядає трирічний термін використання. Інші приміщення використовуються Групою для поточного зберігання готової продукції, і Група не має наміру продовжувати оренду. Орендні платежі, пов'язані з короткостроковою орендою, визнаються як витрати в тому періоді, в якому вони виникли. Строки оренди узгоджуються на індивідуальній основі та передбачають низку різних умов.

Договори оренди не передбачають обмежувальних умов (ковенантів), але орендовані активи не можуть бути передані у заставу для отримання позики.

7. Біологічні активи

Біологічні активи складаються з поточних біологічних активів (сільськогосподарських культур) та довгострокових біологічних активів (худоба).

Худоба включає рогату та іншу худобу. Рогата худоба складається з молочної худоби із середнім річним періодом лактації в дев'ять місяців, а також з незрілої худоби та худоби, призначеної на продаж. Інша худоба переважно представлена поголів'ям свиней, коней та овець. Оцінка вартості біологічних активів відноситься до третього рівня ієрархії справедливої вартості.

Для визначення справедливої вартості біологічних активів були використані такі вхідні дані та припущення:

- прогноз доходу від реалізації зернових культур на основі очікуваного врожаю зернових та олійних культур; у випадку молочної худоби - прогноз доходу від реалізації ґрунтується на очікуваному обсязі молока, отриманого протягом періоду продуктивного життя молочної худоби після звітної дати та очікуваної кількості м'яса на дату забою
- середній період продуктивного життя корови визначається на основі внутрішніх статистичних даних
- ціни на зерно, олійні культури, молоко та м'ясо отримуються з ринкових ресурсів на кінець звітного періоду
- прогноз виробничих витрат і витрат на продаж ґрунтується на фактичних операційних витратах
- припущення, що зростання цін продажу, виробничих витрат і витрат на продаж відповідатиме прогнозованому індексу споживчих цін в Україні
- ставка дисконтування до оподаткування, що застосовується для визначення справедливої вартості біологічних активів: ставка дисконтування базується на середньозваженій вартості капіталу на звітну дату.

Основні припущення відображають оцінку керівництва майбутніх тенденцій у сільському господарстві та тваринництві і базуються як на зовнішніх, так і на внутрішніх джерелах даних.

Суттєві вхідні дані, використані при оцінці справедливої вартості культур, були представлені наступним чином:

- ставка дисконтування: 31,2% (2021: 18,0%)
- врожайність сільськогосподарських культур в середньому для:
 - озимої пшениці: 5,7 т/га (2021: 5,8 т/га)
 - озимого ріпаку: 3,3 т/га (2021: 3,1 т/га)
 - кукурудзи: 9,3 т/га (2021: 0,0 т/га)
 - цукрового буряку: 55,0 т/га (2021: 0,0 т/га)
- ціна реалізації:
 - озимої пшениці: 6 600 грн/т (2021: 7 084 грн/т)
 - озимого ріпаку: 18 400 грн/т (2021: 17 169 грн/т)
 - кукурудзи: 5 590 грн/т (2021: 0 грн/т)
 - цукрового буряку: 1 550 грн/т (2021: 0 грн/т)

Суттєві вхідні дані, використані при оцінці справедливої вартості великої рогатої худоби, були представлені наступним чином:

- ставка дисконтування: 31,2% (2021: 17,3%)
- ціна на:
 - молоко: 13,84 грн/літр (2021: 13,00 грн/літр)
- надой молока: 24,54 літрів/день (2021: 22,63 літрів/день)

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ ФІРМА «АСТАРТА-КИЇВ»

► ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2022 РОКУ
(суми наведені в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Значне збільшення або зменшення будь-яких вхідних параметрів, за відсутності інших факторів, призведе до суттєвого зменшення (збільшення) оцінки справедливої вартості. Збільшення ставки дисконтування призводить до зменшення справедливої вартості, тоді як збільшення в цінах та врожайності (удою) призводить до збільшення справедливої вартості.

Станом на 31 грудня 2022 та 2021 року, біологічні активи включали наступні групи:

	Біологічні активи за типом	Одиниці	31 грудня 2022		31 грудня 2021	
			Кількість	Вартість	Кількість	Вартість
Довгострокові біологічні активи:						
Тваринництво						
<i>Зрілі біологічні активи:</i>						
Велика рогата худоба	Плодоносні	Голів	24 453	1 166 938	22 494	856 529
Інші тварини	Споживчі		-	80	-	129
<i>Всього зрілі біологічні активи</i>			24 453	1 167 018	22 494	856 658
Всього довгострокові біологічні активи				1 167 018		856 658
Поточні біологічні активи:						
Рослинництво						
<i>Незрілі біологічні активи:</i>						
Озима пшениця	Споживчі	Гектарів	42 842	474 485	55 456	1 085 621
Кукурудза	Споживчі	Гектарів	14 012	501 286	-	-
Буряк цукровий	Споживчі	Гектарів	169	14 382	-	-
Озимий ріпак	Споживчі	Гектарів	13 798	294 031	7 493	195 739
<i>Всього незрілі біологічні активи</i>			70 821	1 284 184	62 949	1 281 360
Всього поточні біологічні активи				1 284 184		1 281 360
Всього біологічні активи				2 451 202		2 138 018

Інформація щодо обсягу виробництва сільськогосподарської продукції за період без вирахування природних втрат:

(в тоннах)	2022	2021
Цукрові буряки	1 820 239	1 584 133
Кукурудза	342 298	507 952
Пшениця	264 549	268 280
Соя	116 605	94 492
Молоко	102 211	96 656
Соняшник	91 740	76 210
Озимий ріпак	18 730	23 413
Ячмінь	730	2 131

У таблиці нижче подаються зміни в балансовій вартості довгострокових і поточних біологічних активів протягом 2022 та 2021 року, що закінчився 31 грудня:

	Довгострокові біологічні активи	Поточні біологічні активи	Всього
	Тваринництво	Рослинництво	
На 01 січня 2021 року	830 893	745 222	1 576 115
Приріст у результаті подальших видатків, визнаних як актив	71 940	3 897 340	3 969 280
Прибутки (збитки) від коригування справедливої вартості	(46 175)	4 701 682	4 655 507
Зменшення в результаті збирання врожаю	-	(8 062 884)	(8 062 884)
На 31 грудня 2021 року	856 658	1 281 360	2 138 018
Приріст у результаті подальших видатків, визнаних як актив	73 748	4 732 108	4 805 856
Прибутки (збитки) від коригування справедливої вартості	236 612	2 367 552	2 604 164
Зменшення в результаті збирання врожаю	-	(7 096 836)	(7 096 836)
На 31 грудня 2022 року	1 167 018	1 284 184	2 451 202

► ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2022 РОКУ

(суми наведені в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Зміни в основних припущеннях та суттєвих вхідних даних, використаних для оцінки справедливої вартості біологічних активів, мали б такий вплив на справедливу вартість біологічних активів:

Вплив на прибуток	2022	2021
10% збільшення ціни на молоко	326 987	297 949
10% зменшення ціни на молоко	(326 987)	(297 949)
10% збільшення обсягів виробництва молока	100 755	64 187
10% зменшення обсягів виробництва молока	(100 755)	(64 187)
10% підвищення цін на рослинні культури	257 520	233 818
10% зниження цін на рослинні культури	(257 520)	(233 818)
10% збільшення врожайності рослинних культур	257 520	233 818
10% зниження врожайності рослинних культур	(257 520)	(233 818)
10% збільшення витрат на вирощування врожаю	(129 101)	(102 875)
10% зниження витрат на вирощування врожаю	129 101	102 875
5% збільшення індексу споживчих цін	412 630	412 630
5% зниження індексу споживчих цін	(370 145)	(370 145)
1% збільшення ставки дисконтування	(27 259)	(28 246)
1% зниження ставки дисконтування	27 868	28 919

Аналіз чутливості представлений вище був визначений в результаті обґрунтованих змін основних припущень та суттєвих вхідних даних, що виникли на кінець звітної періоду. Аналіз чутливості ґрунтується на зміні основного припущення при незмінності всіх інших припущень. Аналіз чутливості може не представляти фактичні зміни справедливої вартості біологічних активів, оскільки мало ймовірно, що зміни у припущеннях відбуватимуться окремо одна від одної.

8. Запаси

Станом на 31 грудня 2022 та 2021 року, товарно-матеріальні запаси були представлені наступним чином:

	31 грудня 2022	31 грудня 2021
Готова продукція		
Сільського господарства	2 895 857	2 628 077
Виробництва цукру	3 737 933	2 356 632
Соєва продукція	255 915	291 556
Тваринництва	1 638	1 266
	6 891 343	5 277 531
Сировина та витратні матеріали		
Сільського господарства	631 564	484 225
Тваринництва	268 799	180 185
Спільного використання	257 377	34 546
Виробництва цукру	124 359	32 393
Інше	55 254	20 618
	1 337 353	751 967
Інвестиції у майбутній врожай	1 023 537	991 177
	9 252 233	7 020 675

Собівартість сільськогосподарської продукції представлена її справедливою вартістю за вирахуванням витрат на продаж на момент збору врожаю. Справедлива вартість сільськогосподарської продукції була оцінена на основі ринкових цін на дату збору врожаю, що належить до 1-го рівня ієрархії справедливої вартості.

Інформація про балансову вартість товарно-матеріальних запасів, переданих як забезпечення за банківськими кредитами, подана в Примітці 12.

► ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2022 РОКУ
(суми наведені в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

9. Торгова та інша дебіторська заборгованість, передплати

	31 грудня 2022	31 грудня 2021
Довгострокова дебіторська заборгованість та аванси видані		
Аванси видані	-	6 112
Інша довгострокова дебіторська заборгованість	8 124	16 744
	8 124	22 856
Короткострокова дебіторська заборгованість та аванси видані		
Торгова дебіторська заборгованість	1 231 438	699 121
Резерв під очікувані кредитні збитки	(63 782)	(37 307)
	1 167 656	661 814
Аванси видані та інші не фінансові активи:		
Розрахунки з ПДВ та інших податків	1 839 177	1 039 494
Аванси видані	293 150	255 827
Резерв під знецінення авансів	(98 581)	(92 387)
	2 033 746	1 202 934
Інші фінансові активи:		
Державні облігації	-	20 427
Інша дебіторська заборгованість	84 411	25 033
Резерв під очікувані кредитні збитки	(5 499)	(2 433)
	78 912	43 027
	2 112 658	1 245 961
	3 280 314	1 907 775

Протягом 2022 року Компанія отримала грошове відшкодування з бюджету в сумі 108 341 тис. грн. (2021: 354 818 тис. грн.).

Зміни резерву під очікувані кредитні збитки для торгової та іншої дебіторської заборгованості протягом року, що закінчився 31 грудня 2022 та 2021, представлені таким чином:

	2022	2021
Станом на 1 січня	39 741	56 669
(Витрати)/дохід від зміни резерву під очікувані кредитні збитки	30 137	13 076
Перекласифікація до необоротних активів, утримуваних для продажу	(597)	(30 005)
Станом на 31 грудня	69 281	39 740

Зміни резерву під знецінення авансів виданих протягом року, що закінчився 31 грудня 2022 та 2021, представлені таким чином:

	2022	2021
Станом на 1 січня	92 387	94 655
(Витрати)/дохід від зміни резерву під очікувані кредитні збитки	6 203	(2 090)
Використання резерву	(9)	(178)
Станом на 31 грудня	98 581	92 387

► ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2022 РОКУ
(суми наведені в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Інформація про строки виникнення торгової дебіторської заборгованості на звітну дату подана нижче:

Торгова дебіторська заборгованість	31 грудня 2022		31 грудня 2021	
	Всього заборгованість	Очікувані кредитні збитки	Всього заборгованість	Очікувані кредитні збитки
Непрострочена	1 126 487	(32 862)	624 231	(8 320)
Від 1 до 30 днів	47 568	(963)	43 467	(510)
Від 31 до 120 днів	23 086	(809)	2 593	(76)
Від 121 до 365 днів	5 467	(318)	10 293	(9 864)
Більше 365 днів	28 830	(28 830)	18 537	(18 537)
Всього торгова дебіторська заборгованість	1 231 438	(63 782)	699 121	(37 307)

Прострочена торгова дебіторська заборгованість стосується клієнтів з нормальною кредитною історією за останні періоди та в тих випадках, коли, на думку керівництва, вірогідність стягнення заборгованості є значною. Інформація про строки виникнення іншої дебіторської заборгованості на звітну дату подана нижче:

Інша дебіторська заборгованість	31 грудня 2022		31 грудня 2021	
	Всього заборгованість	Очікувані кредитні збитки	Всього заборгованість	Очікувані кредитні збитки
Непрострочена	78 955	(2 120)	22 006	(123)
Від 1 до 30 днів	27	(1)	134	(1)
Від 31 до 120 днів	755	(668)	533	(5)
Від 121 до 365 днів	1 966	(2)	59	(3)
Більше 365 днів	2 708	(2 708)	2 301	(2 301)
Всього інша дебіторська заборгованість	84 411	(5 499)	25 033	(2 433)

10. Грошові кошти та їх еквіваленти

Станом на 31 грудня 2022 та 2021 року залишки грошових коштів та їх еквівалентів представлені наступним чином:

	31 грудня 2022	31 грудня 2021
Поточні рахунки в UAH	372 517	218 260
Поточні рахунки в USD	11 007	5 712
Поточні рахунки в EUR	-	65
Всього грошові кошти в банку	383 524	224 037
Кошти на транзитних рахунках в USD	-	8 849
Грошові кошти в касі в UAH	197	724
Всього грошові кошти та їх еквіваленти	383 721	233 610

Станом на 31 грудня 2022 та 2021 року, грошові кошти та їхні еквіваленти склалися з поточних рахунків в банках та депозитів «овернайт». Визначений збиток від знецінення, що виникає за короткостроковими грошовими депозитами та грошовими коштами і їхніми еквівалентами був незначним станом на 31 грудня 2022 та 2021 року.

11. Власний капітал

Статутний капітал

Статутний капітал Групи станом на 31 грудня 2022 та 2021 року, представлений наступним чином:

	31 грудня 2022		31 грудня 2021	
	Номінальна вартість	Частка володіння, %	Номінальна вартість	Частка володіння, %
Ancor Investments Ltd	258 290,49	99,992%	258 290,49	99,992%
Іванчик Віктор Петрович	20,00	0,008%	20,00	0,008%
Всього	258 310,49	100,00%	258 310,49	100,00%

Управління капіталом

Мета Групи при управлінні капіталом полягає у забезпеченні подальшої роботи як безперервно функціонуючого підприємства, щоб приносити прибуток акціонерам та вигоди іншим зацікавленим сторонам, а також підтримування оптимальної структури капіталу для зменшення його вартості. Її політика передбачає підтримку стабільного рівня капіталу для забезпечення довіри з боку інвесторів, кредиторів та інших учасників ринку, а також для підтримки розвитку господарської діяльності в майбутньому.

Рада директорів прагне зберегти баланс між рівнями запозичень та позицією капіталу. Політика Групи з управління капіталом полягає в утриманні достатнього рівня капіталу з метою дотримання законодавчих вимог, у тому числі будь-яких додаткових сум, що вимагаються регулятором.

Для досягнення основної мети управління капіталом Група, серед іншого, має на меті забезпечити відповідність її капіталу фінансовим обмежувальним умовам (ковенантам), прив'язаним до кредитів і позик, за якими нараховуються відсотки. Саме ці ковенанти визначають вимоги до структури капіталу. Порушення фінансових ковенантів за відсутності отриманих у банків звільнень від виконання умов дозволить банку негайно вимагати погашення кредитів і позик.

Як і інші компанії, що працюють у тій самій галузі, Група контролює величину капіталу на основі коефіцієнту фінансового важелю (співвідношення власних і позикових коштів). Мета – підтримувати коефіцієнт фінансового важелю на рівні нижче 60%. Цей коефіцієнт розраховується як чистий борг, поділений на загальний капітал. Чистий борг розраховується як сума позик та зобов'язань з оренди (у тому числі короткострокову та довгострокову частину, як це відображено в консолідованому звіті про фінансовий стан), за вирахуванням грошових коштів та їхніх еквівалентів і короткострокових депозитів. Загальний капітал розраховується шляхом додавання чистого боргу до власного капіталу.

Станом на 31 грудня 2022 року, коефіцієнт фінансового важелю був 26% порівняно до торішнього 24%. Збільшення коефіцієнту фінансового важелю спричинено зменшенням чистого боргу. Коефіцієнт фінансового важелю станом на 31 грудня 2022 та 2021 року, представлений наступним чином:

	31 грудня 2022	31 грудня 2021
Позичковий капітал	6 826 185	4 968 027
За вирахуванням грошових коштів та їх еквівалентів та короткострокових депозитів	(387 239)	(240 488)
Чисті зобов'язання	6 438 946	4 727 539
Власний капітал	18 369 591	14 844 890
Всього капітал	24 808 537	19 572 429
Коефіцієнт фінансового важелю	26%	24%

Протягом звітного періоду змін у підході до управління капіталом не було.

12. Кредити та позики

Ця примітка містить інформацію про договірні умови кредитів і позик. Додаткова інформації про схильність до ризику процентної ставки, валютного ризику і про управління фінансовими ризиками викладена в Примітці 22. Кредити та позики станом на 31 грудня 2022 та 2021 року представлені наступним чином:

	31 грудня 2022	31 грудня 2021
Довгострокові кредити і позики:		
Кредити банків	650 301	648 778
Витрати по залученню	(2 559)	(3 888)
	647 742	644 890
Поточна частина довгострокових кредитів і позик:		
Кредити банків	305 762	206 723
Витрати по залученню	(2 446)	(2 507)
	303 316	204 216
Короткострокові кредити і позики:		
Кредити банків	1 623 919	245 499
	1 623 919	245 499
	2 574 977	1 094 605

► ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2022 РОКУ
(суми наведені в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

У поданій нижче таблиці наведена інформація щодо позик:

	WAIR1		31 грудня 2022	31 грудня 2021
	2022	2021		
Короткострокові кредити і позики:				
UAH	19,09%		1 123 200	-
USD	5,92%	2,73%	484 607	245 483
Розрахунки по нарахованим відсоткам			16 112	16
Всього короткострокові кредити і позики:			1 623 919	245 499
Довгострокові кредити і позики та поточна частина:				
USD	5,73%	4,55%	946 773	849 823
Розрахунки по нарахованим відсоткам			9 290	5 677
Витрати по залученню			(5 005)	(6 394)
Всього довгострокові кредити і позики:			951 058	849 106
Всього кредити і позики:			2 574 977	1 094 605

¹«WAIR» - («weighted average interest rate» – англ.) являє собою середньозважену процентну ставку за непогашеними позиками. Кредити та позики Групи мають фіксовані та плаваючі ставки.

Узгодження руху кредитів та позик і грошових потоків від фінансової діяльності:

	Кредити банків	Кредити від небанківських установ	Всього
Залишок на 01 січня 2021 року	1 746 501	161 438	1 907 939
Рух коштів у результаті фінансової діяльності			
Надходження кредитів та позик	6 197 010	-	6 197 010
Погашення кредитів та позик	(6 787 559)	(141 426)	(6 928 985)
Сплата відсотків	(97 802)	(18 401)	(116 203)
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	(688 351)	(159 827)	(848 178)
Вплив зміни валютних курсів	(55 674)	(4 381)	(60 055)
Нарахування відсотків	92 685	2 796	95 481
Інші зміни	(556)	(26)	(582)
Всього інші зміни	92 129	2 770	94 899
Залишок на 31 грудня 2021 року	1 094 605	-	1 094 605
Рух коштів у результаті фінансової діяльності			
Надходження кредитів та позик	4 024 251	-	4 024 251
Погашення кредитів та позик	(3 017 859)	-	(3 017 859)
Сплата відсотків	(224 108)	-	(224 108)
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	782 284	-	782 284
Вплив зміни валютних курсів	444 578	-	444 578
Нарахування відсотків	253 509	-	253 509
Всього інші зміни	253 509	-	253 509
Залишок на 31 грудня 2022 року	2 574 976	-	2 574 976

Банківські кредити були забезпечені таким чином:

	31 грудня 2022	31 грудня 2021
Основні засоби	2 925 684	1 161 873
Запаси	1 239 670	435 086
	4 165 354	1 596 959

► ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2022 РОКУ
(суми наведені в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

13. Зобов'язання з оренди

Станом на 31 грудня 2022 року та 2021 року, зобов'язання з оренди представлені наступним чином:

	2022	2021
Вартість довгострокових зобов'язань з оренди станом на 01 січня	(2 850 501)	(2 522 108)
Вартість поточних зобов'язань з оренди станом на 01 січня	(1 022 921)	(898 493)
Зобов'язання з оренди станом на 01 січня	(3 873 422)	(3 420 601)
Надходження зобов'язання з оренди	(820 722)	(919 768)
Витрати на відсотки за зобов'язанням з оренди	(726 701)	(671 724)
Сплата зобов'язань з оренди	387 449	427 153
Сплата відсотків за зобов'язанням з оренди	726 701	671 724
Вибуття	60 253	44 944
Інші зміни	(4 766)	(5 150)
Вартість довгострокових зобов'язань з оренди станом на 31 грудня	(3 110 170)	(2 850 501)
Вартість поточних зобов'язань з оренди станом на 31 грудня	(1 141 038)	(1 022 921)
Зобов'язання з оренди станом на 31 грудня	(4 251 208)	(3 873 422)

14. Інші зобов'язання та інша кредиторська заборгованість

Станом на 31 грудня 2022 року та 2021 року, інші зобов'язання та інша кредиторська заборгованість представлена наступним чином:

	31 грудня 2022	31 грудня 2021
Інші зобов'язання:		
Аванси отримані	77 799	466 842
Розрахунки з ПДВ	147 014	73 840
	224 813	540 682
Інша кредиторська заборгованість:		
Забезпечення під виплату річних премій	190 441	156 244
Забезпечення під виплату відпусток працівникам	104 228	69 517
Інші податки та збори	39 299	34 160
Розрахунки по заробітній платі	57 833	32 810
Розрахунки з соціального страхування	10 685	5 938
Кредиторська заборгованість за основні засоби	6 231	2 586
Інша кредиторська заборгованість	148 511	19 113
	557 228	320 368
	782 041	861 050

15. Дохід від реалізації

Доходи від реалізації за роки, що закінчились 31 грудня представлені таким чином:

	2022	2021
Цукор та пов'язані з ним продажі	5 338 452	5 414 372
Рослинництво	5 880 646	5 827 318
Продукти переробки сої	4 194 708	2 857 166
Тваринництво	1 328 755	1 223 864
Інші продажі	407 276	242 955
	17 149 837	15 565 675

► ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2022 РОКУ
(суми наведені в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

16. Собівартість реалізації

Собівартість реалізації за роки, що закінчилися 31 грудня в розрізі товарів представлені таким чином:

	2022	2021
Цукор та пов'язані з ним продажі	3 894 219	3 928 858
Рослинництво	4 966 118	5 546 791
Продукти переробки сої	3 057 749	2 636 321
Тваринництво	921 615	848 212
Інші продажі	355 597	191 407
	13 195 298	13 151 589

Витрати Групи включають такі витрати:

	2022	2021
Матеріали	6 620 544	7 001 066
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2 504 786	2 785 993
Професійні послуги	1 587 650	958 731
Амортизація	1 417 255	1 492 418
Заробітна плата	864 142	721 892
Нарахування на заробітну плату	200 921	191 489
	13 195 298	13 151 589

17. Адміністративні витрати

	2022	2021
Заробітна плата та нарахування	(555 669)	(638 316)
Амортизація	(76 781)	(89 538)
Професійні послуги	(56 080)	(71 607)
Паливо та інші матеріали	(17 800)	(15 083)
Витрати з оренди	(62 205)	(103 626)
	(768 535)	(918 170)

18. Витрати на збут

	2022	2021
Транспортні витрати	(1 206 185)	(498 540)
Зберігання та логістика	(352 902)	(283 415)
Заробітна плата та нарахування	(123 620)	(126 346)
Амортизація	(38 746)	(22 991)
Паливо та інші матеріали	(30 614)	(25 902)
Митні збори та послуги	(20 813)	-
Роялті	(16 014)	-
Професійні послуги	(11 481)	(6 660)
Інші витрати	(53 056)	(53 023)
	(1 853 431)	(1 016 877)

Значні зміни в маршрутах та засобах транспортування, спричинені повномасштабним військовим вторгненням Російської Федерації в Україну, призвели до значного підвищення транспортних витрат у 2022 році.

► ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2022 РОКУ
(суми наведені в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

19. Інші операційні витрати

	2022	2021
Благодійність та соціальні витрати	(114 609)	(35 168)
Заробітна плата та нарахування	(80 714)	(63 858)
Сторнування знецінення основних засобів	39 406	-
Витрати по резерву під очікувані кредитні збитки	(36 340)	(10 567)
Амортизація	(33 318)	(54 809)
Вибуття необоротних активів	-	(43 018)
Пеня та штрафи	(19 775)	(53 496)
Витрати з ПДВ	(18 857)	(40 647)
Курсові різниці	-	(15 648)
Інші витрати	(30 216)	-
	(294 423)	(317 211)

20. Фінансові витрати та доходи

	2022	2021
Фінансові витрати		
Нараховані відсотки по оренді	(726 701)	(671 724)
Нараховані відсотки банків	(253 509)	(95 481)
Чистий прибуток, що відноситься до долі неконтролюючих акціонерів в дочірніх товариствах з обмеженою відповідальністю	(3 452)	11 594
Інші витрати	(22 593)	(54 959)
Всього фінансові витрати	(1 006 255)	(810 570)
Фінансові доходи		
Відсотки отримані	62 494	9 490
Інші доходи	3 018	2 641
Всього фінансові доходи	65 512	12 131

21. Податок на прибуток

Компоненти витрат з податку на прибуток, представлені наступним чином:

	2022	2021
Поточний податок	(386 012)	(249 816)
Відстрочений податок	35 665	50 627
Всього	(350 347)	(199 189)

	2022	2021
Прибуток / (збиток) до оподаткування:	2 332 809	4 187 724
що складається з:		
Прибуток компаній платників фіксованого сільськогосподарського податку	930 070	3 545 864
Прибуток компаній платників податку на прибуток	1 402 739	641 860
Прибуток / (збиток) до оподаткування:	1 402 739	641 860
Теоретичні податкові (витрати)/кредит за ставкою 18%	(252 493)	(115 535)
Витрати, що не підлягають оподаткуванню	(130 942)	(83 224)
Використання раніше невизнаних перенесених податкових збитків	58 380	50 138
Невизнані податкові збитки за рік	(24 980)	(50 568)
Списання відстроченого податкового активу у зв'язку зі зміною статусу дочірньої компанії	(312)	-
Всього	(350 347)	(199 189)

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ ФІРМА «АСТАРТА-КИЇВ»

► ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2022 РОКУ
(суми наведені в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

	01 січня 2022	Віднесено/ (кредитовано) на інший сукупний дохід	Припинення визнання через вибуття	Віднесено/ (кредитовано) на прибуток чи збиток	31 грудня 2022
Відстрочений податковий актив на:					
Резерві запасів	2 007	-	-	(356)	1 651
Резервах зобов'язань, відрахувань, та дебіторська заборгованість, що вираховується для цілей оподаткування в іншому періоді	11 617	-	-	22 213	33 830
Різниці у вартості основних засобів у податковому та бухгалтерському обліку	17 075	-	-	285	17 360
Списання відстроченого податкового активу	(12 239)	-	-	12 239	-
Залік відстрочених податкових активів та відстрочених податкових зобов'язань	(11 568)	-	-	(30 466)	(42 034)
Відстрочений податковий актив	6 892	-	-	3 915	10 807
Відстрочене податкове зобов'язання на:					
Різниці у вартості основних засобів у податковому та бухгалтерському обліку	(137 175)	(200 943)	-	1 284	(336 834)
Залік відстрочених податкових активів та відстрочених податкових зобов'язань	11 569	-	-	30 466	42 035
Відстрочені податкові зобов'язання	(125 606)	(200 943)	-	31 750	(294 799)
	01 січня 2021	Віднесено/ (кредитовано) на інший сукупний дохід	Припинення визнання через вибуття	Віднесено/ (кредитовано) на прибуток чи збиток	31 грудня 2021
Відстрочений податковий актив на:					
Резерві запасів	2 469	-	-	(462)	2 007
Резервах зобов'язань, відрахувань, та дебіторська заборгованість, що вираховується для цілей оподаткування в іншому періоді	10 885	-	-	732	11 617
Різниці у вартості основних засобів у податковому та бухгалтерському обліку	13 367	-	(166)	3 874	17 075
Списання відстроченого податкового активу	(12 239)	-	-	-	(12 239)
Залік відстрочених податкових активів та відстрочених податкових зобов'язань	(6 789)	-	-	(4 779)	(11 568)
Відстрочений податковий актив	7 693	-	(166)	(635)	6 892
Відстрочене податкове зобов'язання на:					
Різниці у вартості основних засобів у податковому та бухгалтерському обліку	(184 246)	656	(67)	46 482	(137 175)
Залік відстрочених податкових активів та відстрочених податкових зобов'язань	6 789	-	-	4 780	11 569
Відстрочені податкові зобов'язання	(177 457)	656	(67)	51 262	(125 606)

Станом на 31 грудня 2022 року очікується, що відстрочені податкові активи в сумі 10 807 тис. грн. будуть відшкодовані або погашені протягом дванадцяти місяців після закінчення звітного періоду (31 грудня 2021 року: 6 892 тис. грн.).

Група не визнає відстрочене податкове зобов'язання для всіх оподатковуваних тимчасових різниць, пов'язаних з інвестиціями в дочірні підприємства, оскільки вона може контролювати час сторнування таких тимчасових різниць, і існує ймовірність, що вони не будуть сторновані в осяжному майбутньому.

22. Управління фінансовими ризиками

Загальний огляд

Група наражається на такі ризики в результаті використання фінансових інструментів:

- кредитний ризик;
- ризик ліквідності;
- ринковий ризик.

Ця примітка містить інформацію про рівні кожного з ризиків, а також про цілі, політику та процеси Групи з вимірювання та управління ризиками. Подальше розкриття кількісної інформації включено в цю консолідовану фінансову звітність.

Загальна відповідальність за створення та нагляд над системою управління ризиками покладається на Раду директорів.

Політика управління ризиками затверджується для виявлення і аналізу ризиків, на які наражається Група, для встановлення відповідних лімітів і засобів контролю ризиків, а також для моніторингу ризиків і дотримання лімітів. Політики та процедури управління ризиками регулярно переглядаються для відображення змін у ринкових умовах і діяльності Групи. Застосовуючи стандарти та процедури щодо навчання та управління, Група прагне створити таке дисциплінуюче і конструктивне середовище контролю, в якому всі співробітники розуміють свої ролі та обов'язки.

Аудиторський комітет здійснює нагляд над способами моніторингу керівництвом процесу дотримання політики та процедур управління ризиками, а також переглядає достатність механізмів управління ризиками, які постають перед Групою.

(а) Кредитний ризик

Кредитний ризик – це ризик того, що контрагент не виконає своїх зобов'язань за фінансовими інструментами або за контрактом, що може призвести до фінансових збитків. Групі властивий кредитний ризик від операційної діяльності (насамперед, за торгівельною дебіторською заборгованістю) і від фінансової діяльності, включаючи депозити в банках і фінансових установах, операції з іноземною валютою та інші фінансові інструменти.

Торгова дебіторська заборгованість

Схильність до кредитного ризику насамперед залежить від характерних особливостей кожного клієнта. Демографія клієнтської бази Групи, включаючи ризик дефолту галузі та країни, в якій клієнти ведуть свою діяльність, має незначний вплив на кредитний ризик.

Керівництво запровадило кредитну політику, яка передбачає проведення індивідуального аналізу кожного нового клієнта на предмет платоспроможності перед тим, як пропонувати стандартні умови оплати та надання кредиту. Аналіз включає зовнішні рейтинги, за наявності, і в деяких випадках банківські дані.

Більшість клієнтів укладають угоди з Групою більш, ніж на 3 роки, при цьому збитків від невиконання умов цими контрагентами не очікується. Під час моніторингу кредитного ризику клієнтів клієнти розподіляються за групами в розрізі їхніх кредитних характеристик, включаючи те, чи є клієнт фізичною або юридичною особою, оптовими, роздрібними або кінцевими користувачами, а також географію клієнта, галузь, строки заборгованості, терміни погашення і наявність фінансових труднощів в минулому. Торгова та інша дебіторська заборгованість переважно відноситься до оптових клієнтів. Клієнтів, рівень ризикованості яких визначено як «високий», відносять до окремого списку ризикових клієнтів, а подальші продажі здійснюються за умови внесення передоплати та схвалення керівництва. Група не вимагає внесення застави для забезпечення торгової та іншої дебіторської заборгованості.

► ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2022 РОКУ
(суми наведені в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Група формує резерв, який відображає її попередню оцінку ймовірності очікуваних кредитних збитків за весь строк дії фінансового інструменту, щодо торгової та іншої дебіторської заборгованості. Група застосовує спрощений підхід до створення резервів під очікувані кредитні збитки, передбачений МСФЗ 9, який дозволяє використання резерву під очікувані збитки за весь строк дії інструменту для всіх активів у категорії «Торгова та інша дебіторська заборгованість». Для оцінки очікуваного кредитного збитку торгова та інша дебіторська заборгованість об'єднана у категорії згідно зі спільними характеристиками кредитного ризику та кількістю днів прострочення. Рівні очікуваних збитків основані на графіках платежів за продажами за 24 місяців до 31 грудня 2022 року та аналогічних історичних кредитних збитках, понесених за цей період. Рівні збитків за минулі періоди коригуються з урахуванням поточної та прогнозованої інформації про макроекономічні фактори, що впливають на здатність покупців погашати дебіторську заборгованість.

До доказів кредитного знецінення, належать наявні дані про такі події:

- значні фінансові труднощі позичальника або емітента;
- порушення умов договору, на кшталт дефолту або прострочення виплат більш ніж на 120 днів;
- зростання ймовірності оголошення позичальником банкрутства.

Гарантії

Політика Групи полягає в наданні фінансових гарантій лише дочірнім компаніям, що перебувають у повній власності Групи. Станом на 31 грудня 2022 та 2021 року, непогашені гарантії відсутні.

Кредитна якість фінансових активів

Група здійснює торгові операції лише з відомими, кредитоспроможними третіми сторонами. Політика Групи полягає в тому, що всі замовники, які бажають працювати на умовах кредиту, повинні пройти відповідні процедури підтвердження кредитоспроможності.

Кредитна якість дебіторської заборгованості аналізується згідно з матрицею резервування, або з посиланням на зовнішні кредитні рейтинги (якщо такі є), або на історичну інформацію про ставки дефолту контрагента.

	31 грудня 2022	31 грудня 2021
Непрострочена дебіторська заборгованість від контрагентів без зовнішніх рейтингів		
Група А	401 293	609 414
Група В	132 286	14 817
Група С	592 908	-
Всього непрострочена дебіторська заборгованість від контрагентів без зовнішніх рейтингів	1 126 487	624 231
Резерв під очікувані кредитні збитки	(32 862)	(8 320)
Балансова вартість: Непрострочена дебіторська заборгованість від контрагентів без зовнішніх рейтингів	1 093 625	615 911
Прострочена дебіторська заборгованість		
Дебіторська заборгованість	104 951	74 890
Резерв під очікувані кредитні збитки	(30 920)	(28 987)
Балансова вартість: Прострочена дебіторська заборгованість	74 031	45 903

Група А представляє існуючих клієнтів (більше одного року), які не порушили умови оплати. Група В представляє нових клієнтів (менше одного року), які не мають історії дефолту протягом останніх періодів. Група С представляє клієнтів, які є пов'язаними сторонами Групи.

Прострочена дебіторська заборгованість в основному належить контрагентам без зовнішнього кредитного рейтингу.

Інформація щодо рівня кредитного ризику та очікуваних кредитних збитків за торговою та іншою дебіторською заборгованістю станом на 31 грудня 2022 та 2021 років подана в Примітці 9.

► ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2022 РОКУ
(суми наведені в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

За рік, що закінчився 31 грудня 2022 року, приблизно 27% доходів отримано від 2 клієнтів (2021: 13% доходів отримано від 2 клієнтів). Аванси отримані від цих покупців станом на 31 грудня 2022 року становлять 940 тис. грн. (2021: 98 397 тис. грн.).

Кредитна якість грошових депозитів у розрізі зовнішнього кредитного рейтингу:

Короткострокові депозити	31 грудня 2022	31 грудня 2021
Банки з зовнішнім кредитним рейтингом (Moody's):		
Not Prime	1 518	1 578
Банки без зовнішнього кредитного рейтингу:		
Group A	2 000	5 300
	3 518	6 878

Кредитна якість грошових коштів та їх еквівалентів, оцінена на основі зовнішніх кредитних рейтингів:

Грошові кошти та їх еквіваленти	31 грудня 2022	31 грудня 2021
Банки з зовнішнім кредитним рейтингом (Moody's):		
Not Prime	27 150	38 451
Банки без зовнішнього кредитного рейтингу:		
Group A	356 374	185 586
Кошти на транзитних рахунках	-	8 849
Готівка	197	724
	383 721	233 610

Група А представляє українські банки. Група В представляє неукраїнські банки.

Група тримає грошові кошти та депозити переважно в українських банках, які є дочірніми підприємствами відомих іноземних банків. У 2022 році, Група продовжила працювати з тими ж банками, що і в 2021 році.

(b) Ризик ліквідності

Ризик ліквідності являє собою ризик того, що Група не буде здатна виконати свої зобов'язання по мірі настання їхніх строків. Мета підходу до управління ліквідністю – гарантувати, наскільки це можливо, що Група завжди буде мати достатню ліквідність для вчасного виконання своїх зобов'язань, як в нормальних, так і в кризових умовах, не допускаючи виникнення неприйнятних збитків або ризику завдання шкоди репутації Групи.

Як правило, Група забезпечує наявність достатніх коштів на вимогу для покриття очікуваних операційних витрат протягом 60 днів, включаючи обслуговування фінансових зобов'язань. При цьому, не враховується потенційний вплив надзвичайних обставин, виникнення яких не можна було обґрунтовано передбачити, такі як стихійні лиха або військові дії.

У таблиці нижче подано зведену інформацію про графік погашення фінансових зобов'язань Групи на основі недисконтованих виплат за договорами (включаючи майбутні процентні виплати). Торгова та інша кредиторська заборгованість у таблиці нижче виключає аванси, одержані від клієнтів.

	Балансова вартість	Грошові потоки за договорами	До 1 року	Від 1 до 2 років	Від 2 до 5 років	Більше 5 років
Станом на 31 грудня 2022:						
Кредити та позики	2 574 977	2 574 977	1 927 237	292 927	354 813	-
Зобов'язання з оренди	4 251 208	8 280 655	1 105 547	1 085 993	2 765 143	3 323 972
Торгова та інша кредиторська заборгованість	475 587	475 587	473 941	1 646	-	-
Чистий прибуток, що відноситься до долі неконтролюючих акціонерів в товариств з обмеженою відповідальністю	18 230	18 230	-	18 230	-	-
	7 320 002	11 349 449	3 506 725	1 398 796	3 119 956	3 323 972

► ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2022 РОКУ
(суми наведені в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Станом на 31 грудня 2021:

Кредити та позики	1 094 605	1 174 918	484 799	227 360	435 481	27 278
Зобов'язання з оренди	3 873 422	7 804 633	1 002 944	991 960	2 598 912	3 210 817
Торгова та інша кредиторська заборгованість	254 099	254 099	248 244	4 338	1 517	-
Чистий прибуток, що відноситься до долі неконтролюючих акціонерів в товариств з обмеженою відповідальністю	12 852	12 852	-	12 852	-	-
	5 234 978	9 246 502	1 735 987	1 236 510	3 035 910	3 238 095

(с) Механізми фінансування

Станом на кінець звітного періоду група мала доступ до таких невикористаних кредитів:

	2022	2021
Термін дії закінчується протягом одного року	1 623 153	2 461 115
Термін дії закінчується понад рік	-	272 782
Загальна кількість невикористаних позикових засобів	1 623 153	2 733 897

(d) Ринковий ризик

Ринковий ризик – це ризик того, що зміни в ринкових цінах, наприклад, коливання обмінного курсу, процентних ставок та цін на дольові інструменти, вплинуть на дохід або на вартість утримання фінансових інструментів. Метою управління ринковим ризиком є управління і контроль рівня ринкового ризику в межах прийнятних параметрів при оптимізації доходності за ризик.

Валютний ризик

Група схильна до валютного ризику в частині продажів, купівель і позик, виражених у валюті, відмінній від відповідних функціональних валют компаній Групи, яка переважно є українською гривнею. Валютою цих операцій переважно є долари США та євро. З метою хеджування схильності до валютного ризику, керівництво прагне балансувати суми виплат в іноземній валюті, включаючи сплату боргу, з валютними надходженнями від експортних продажів.

Схильність до валютного ризику представлена таким чином:

	USD	EUR
Станом на 31 грудня 2022:		
Торгова дебіторська заборгованість	683 830	66 393
Грошові кошти та їх еквіваленти	11 007	-
Кредити банків	(2 574 977)	-
Торгова кредиторська заборгованість	-	(104)
Інші зобов'язання та кредиторська заборгованість	(25 303)	-
Чисті фінансові активи / (зобов'язання)	(1 905 443)	66 289
Станом на 31 грудня 2021:		
Торгова дебіторська заборгованість	74 441	-
Грошові кошти та їх еквіваленти	14 561	65
Кредити банків	(1 100 983)	-
Торгова кредиторська заборгованість	(2 561)	(83)
Чисті фінансові активи / (зобов'язання)	(1 014 542)	(18)

Послаблення гривні відносно валют нижче станом на 31 грудня призвело б до зменшення прибутку до оподаткування, як показано нижче.

Цей аналіз передбачає, що всі інші змінні величини, зокрема процентні ставки, залишаться незмінними.

► ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2022 РОКУ
(суми наведені в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Прибуток до оподаткування	31 грудня 2022	31 грудня 2021
Послаблення УАН, %	10%	10%
USD	(190 544)	(101 454)
EUR	6 629	(2)

Зростання курсу гривні до долара США на 10% призведе до зменшення власного капіталу на 156 246 тис. грн. (2021: зменшення на 83 192 тис. грн.). Зростання курсу гривні до євро на 10% призведе до збільшення власного капіталу на 5 436 тис. грн. (2021: зменшення на 1 тис. грн.).

Ризик процентної ставки

Зміни процентних ставок насамперед впливають на позики, змінюючи їхню справедливу вартість (заборгованість із фіксованою ставкою) або майбутні грошові потоки (заборгованість із плаваючою ставкою).

Станом на 31 грудня, профіль процентних ставок у розрізі процентних фінансових інструментів, представлений таким чином:

	31 грудня 2022	31 грудня 2021
Фіксована ставка		
Фінансові зобов'язання	(2 062 305)	(601 867)
Плаваюча ставка		
Фінансові зобов'язання	(512 672)	(492 673)

Плаваючі процентні ставки відображають реальну ринкову ціну за кредитом, яким користується Група, яка часто базується на 3 та 6 місячній Лондонській міжбанківській ставці пропозиції (LIBOR) для кредитів, номінованих в доларах США. Кредити та запозичення Групи з плаваючою відсотковою ставкою, на які впливають 3 та 6 місячний LIBOR, у якого закінчується строк дії в червні 2023 року. Протягом 2022 року керівництво встановило перехідний план та продовжило перемовини з банківськими установами щодо визначення термінів та етапів переходу. Керівництво очікує, що вплив альтернативних етапів переходу не матиме суттєвого впливу на Групу. Наразі Група не використовує жодного механізму хеджування грошових потоків.

Група не обліковує фінансові активи та зобов'язання з фіксованою ставкою за справедливою вартістю через прибуток або збиток і не визначає похідні інструменти (процентні свопи) як інструменти хеджування в рамках моделі обліку операцій хеджування справедливої вартості.

Чутливість прибутку Групи до оподаткування до обґрунтовано можливої зміни процентних ставок, при незмінності всіх інших змінних параметрів, через вплив на інструменти зі змінною ставкою представлена таким чином:

Ставка	Зміна	31 грудня 2022	31 грудня 2021
Libor 3m, 6m	(1%)	5 127	4 927
Libor 3m, 6m	1%	(5 127)	(4 927)

Сільськогосподарський ризик

Сільськогосподарський бізнес Групи схильний до значних ризиків, пов'язаних зі спалахами захворювань худоби та втратою врожаю внаслідок несприятливих погодних умов. Прийнята групою система епідеміологічного нагляду мінімізує ризики, пов'язані із захворюванням рогатої худоби. Втрати врожаю мінімізуються за рахунок повторного посіву пошкоджених озимих культур ярими культурами та часткового страхування врожаю.

Справедлива вартість фінансових інструментів

Справедлива вартість фінансових інструментів, які продаються на активному ринку на кожну звітну дату визначається на основі ціни котирування на ринку за окремим активом або зобов'язанням за вирахування витрат на придбання фінансового активу чи зобов'язання. Така вартість відповідає 1 рівню в ієрархії справедливої вартості фінансових інструментів. Якщо ринок для фінансового інструменту не є активним, справедлива вартість встановлюється з використанням методу оцінювання. Методи оцінювання охоплюють застосування останніх ринкових операцій між обізнаними, зацікавленими та незалежними сторонами, якщо

вони доступні; посилання на поточну справедливу вартість іншого інструмента, який в основному є подібним; аналіз дисконтованих грошових потоків та моделі опціонного ціноутворення.

Станом на 31 грудня 2022 року справедлива вартість позик Групи з фіксованою процентною ставкою становить приблизно 288 154 тис. грн., їх балансова вартість становила 427 103 тис. грн. Станом на 31 грудня 2021 року справедлива вартість позик Групи з фіксованою процентною ставкою приблизно дорівнює їхній справедливій вартості.

На думку Керівництва Групи балансова вартість фінансових активів та фінансових зобов'язань, що відображені у консолідованій фінансовій звітності приблизно дорівнює їх справедливій вартості на 31 грудня 2022 та 2021 року.

23. Умовні та інші зобов'язання

Група здійснює більшу частину операцій в Україні, тобто під юрисдикцією українських податкових органів. Для української системи оподаткування характерним є наявність численних податків і законодавство, що часто змінюється, яке може застосовуватися ретроспективно, мати різне тлумачення, а в деяких випадках є суперечливим. Нерідко виникають протиріччя у трактуванні податкового законодавства між місцевою, обласною та державною податковими адміністраціями та між Міністерством фінансів та іншими державними органами. У результаті, можуть бути нараховані додаткові суттєві суми податків, штрафів та пені. Податкові органи можуть перевіряти податкові питання у фінансових періодах протягом трьох календарних років після їх закінчення. За певних обставин перевірка може стосуватися довших періодів.

Правила трансфертного ціноутворення, встановлені Законом України «Про внесення змін до Податкового кодексу України стосовно трансфертного ціноутворення» та чинні на 31 грудня 2022 року, дозволяють податковим органам здійснювати коригування на трансфертне ціноутворення та донараховувати податкові зобов'язання щодо контрольованих операцій з пов'язаними та непов'язаними сторонами, якщо ціна операції не є ринковою та не підкріплена належною документацією. Керівництво застосовує усі необхідні механізми внутрішнього контролю для забезпечення дотримання вимог законодавства про трансфертне ціноутворення.

Станом на 31 грудня 2022 року, за оцінками керівництва, Група вважає, що сума потенційних зобов'язань у результаті схильності до податкових ризиків, крім малоймовірних, становить 178 575 тис. грн. (31 грудня 2021 року: 60 241 тис. грн.). Ці ризики насамперед пов'язані з поточними судовими процесами щодо певних оскаржень з боку податкових органів, де останні нараховували Групі додаткові зобов'язання з податку на прибуток та податку на додану вартість та штрафні санкції. Керівництво вважає, що, виходячи з попередніх судових рішень щодо подібних позовів Групи, малоймовірно, що за такими позовами виникнуть значні суперечності щодо їх врегулювання, і у фінансовій звітності Компанії станом на звітну дату відповідне забезпечення не вимагається.

Податкові зобов'язання, що виникають у результаті здійснення контрольованих операцій, визначаються на основі фактичних цін таких операцій. Існує вірогідність того, що в міру подальшого розвитку практики застосування правил трансфертного ціноутворення ці ціни можуть бути оскаржені. Вплив такого розвитку подій не може бути оцінений із достатнім ступенем надійності, але може бути значним з точки зору фінансового стану та/або господарської діяльності Групи у цілому.

Податкове законодавство України не містить чіткого керівництва з деяких питань. Керівництво Групи наразі вважає, що його позиція щодо податків та застосовані Групою інтерпретації законодавства з достатнім ступенем вірогідності можуть бути підтвержені, однак існує ризик того, що Група понесе додаткові витрати, якщо позиція керівництва буде оскаржена податковими органами. Вплив такого розвитку подій не може бути оцінений з достатнім ступенем надійності, але може бути суттєвим з точки зору фінансового стану та/або господарської діяльності Групи у цілому.

Протягом 2022 року Група здійснювала суттєві контрольовані операції, які регулюються правилами трансфертного ціноутворення. Такі операції включали: експорт сільськогосподарської продукції; нарахування та виплата відсотків та роялті; отримання доходу у вигляді роялті тощо. Зазначені операції проводились з пов'язаними особами - нерезидентами, а також з третіми особами із низькоподаткових юрисдикцій та організаційно-правові форми яких включені до спеціального переліку.

► ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2022 РОКУ
(суми наведені в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

У зв'язку із різними методологічними підходами у сфері ТЦУ в Україні, а також відсутністю широкої судової практики, керівництво Групи не виключає, що підходи податкових органів до оцінки контрольованих операцій з імпорту товарів можуть відрізнятися від підходів, що застосовує Група. Якщо податкові органи встановлять, на їх думку, невідповідність умов контрольованих операцій правилу «витягнутої руки», вони можуть вимагати проведення відповідного коригування з податку на прибуток згідно правил трансфертного ціноутворення. Якщо необхідність проведення зазначених коригувань буде обґрунтована податковими органами у суді і донарахування будуть проведені, фінансові результати Групи можуть зазнати несприятливого впливу. Потенційна сума додаткових податкових зобов'язань не може бути достовірно оцінена станом на 31 грудня 2022 та 2021 року.

Станом на 31 грудня 2022 та 2021 року Група не вела значних судових процесів, що могли б привести до несприятливого впливу на фінансові результати Групи.

Відповідно до українського законодавства договори оренди землі мають бути зареєстровані органами державної влади. Станом на 31 грудня 2022 та 2021 року для ряду договорів оренди землі Групи не було завершено реєстраційні процедури. До їх числа належать як договори оренди, що є тимчасово не зареєстрованими у зв'язку із тривалою процедурою реєстрації, так і такі договори, які не будуть зареєстровані у майбутньому. Внаслідок цього, щодо таких договорів існує ризик змови конкурентів та/або орендодавців стосовно скасування права Групи орендувати відповідні земельні ділянки.

Загальна площа орендованих незареєстрованих ділянок станом на 31 грудня 2022 року становила 10 тис. га, що становить близько 5% загальної площі орендованих ділянок Компанії (31 грудня 2021: 8 тис. га, та 4% від загальної площі орендованих ділянок відповідно), і активи у формі права користування та зобов'язання з оренди, визнані за такими договорами становили 108 069 тис. грн. та 114 437 тис. грн. відповідно (31 грудня 2021: 124 699 тис. грн. та 126 560 тис. грн. відповідно).

24. Операції з пов'язаними сторонами

У ході звичайної діяльності Група здійснює операції з пов'язаними сторонами. Пов'язаними сторонами є акціонери Групи, суб'єкти господарювання під контролем акціонерів Групи, основний управлінський персонал та їхні найближчі родичі, а також компанії, в яких акціонери здійснюють контроль або значний вплив. Ціни для операцій із пов'язаними сторонами визначаються на контрактній основі, що базується на ринкових умовах.

У таблиці нижче подано зведену інформацію про операції з пов'язаними сторонами за рік, що закінчився 31 грудня 2022 та 2021 року, а також залишки за операціями з пов'язаними сторонами станом на 31 грудня 2022 та 2021 року.

▪ Операції з пов'язаними сторонами за 2022 та 2021 роки були такими:

	Кінцеве материнське підприємство та підприємства під його контролем	Інші пов'язані сторони	Всього
За 2022 рік:			
Продажі запасів	3 437 058	14 885	3 451 943
Закупки послуг	17 827	59 282	77 109
За 2021 рік:			
Продажі запасів	3 529 536	9 619	3 539 155
Закупки запасів	532 104	-	532 104
Закупки послуг	16 797	47 216	64 013

► ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2022 РОКУ
(суми наведені в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Фінансові допомоги видані та отримані від пов'язаних сторін за 2022 рік представлені наступним чином:

	Інші пов'язані сторони
За 2022 рік:	
Фінансові допомоги видані	
видано	4 435
Фінансові допомоги отримані	
отримано	70 730
погашено	(17 890)

За 2021 рік Фінансові допомоги видані та отримані від пов'язаних сторін - відсутні.

- Залишки за розрахунками із пов'язаними сторонами, станом на 31 грудня 2022 та 2021 року, були представлені таким чином:

	Інші пов'язані сторони	Кінцеве материнське підприємство та підприємства під його контролем	Всього
За 2022 рік:			
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	7	567 037	567 044
Поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	(3 373)	(21 941)	(25 314)
За 2021 рік:			
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги		46 800	46 800
Поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги		(390 823)	(390 823)

Інші операції

Група орендує землю, офісні приміщення та основні засоби у пов'язаних сторін і обліковує таку оренду у відповідності з МСФЗ 16. Відповідні активи у формі права користування та зобов'язання визнані в сумах 226 956 тис. грн. та 283 649 тис. грн. станом на 31 грудня 2022 року (31 грудня 2021: 174 510 тис. грн. та 209 153 тис. грн. відповідно) (Примітка 6, 13). В 2022 році Група визнала амортизацію активу у формі права користування в сумі 18 453 тис. грн. в складі адміністративних витрат (Примітка 6, 17) (2021: 14 772 тис. грн.). Витрати по відсотках були визнані в сумі 47 671 тис. грн. (2021: 31 823 тис. грн.) (Примітка 13, 20).

Інші пов'язані сторони представлені підприємствами під контролем або суттєвим впливом акціонерів кінцевого материнського підприємства, крім тих що знаходяться під контролем Astarta Holding PLC.

Виплати управлінському персоналу

Провідний управлінський персонал протягом 2022 року включав 8 осіб (2021: 7 осіб). У 2022 році витрати на виплати провідному управлінському персоналу, що включені до складу адміністративних витрат на оплату праці та інших виплат працівникам, з урахуванням податків, пов'язаних із заробітною платою, склали 38 908 тис. грн. (2021: 70 308 тис. грн.).

25. Події після звітної дати

Після звітної дати і до дати підписання цієї консолідованої фінансової звітності Група здійснила залучення позик на загальну суму 1 401 711 тис. грн. для забезпечення операційних потреб та посівної кампанії.